

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย

ตุลาคม ๒๕๑๙

วารสารข้าราชการ

วารสารเพื่อความก้าวหน้าของข้าราชการ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านการบริหารงานบุคคล

๒. เพื่อเผยแพร่แนวคิดในการปฏิบัติราชการ

๓. เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีสำหรับข้าราชการ

ท่านสมาชิกที่มีปัญหาเกี่ยวกับ กฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน ปัญหาคลัง หรือปัญหาข้องใจอื่นใด โปรดส่งคำถามไปที่ "บรรณาธิการวารสาร" นี้

จำหน่ายปลีก เล่มละ ๓.๕๐ บาท

สมาชิก ปี ๓๕ บาท รวมค่าส่ง

ขอกรับที่ผู้จัดการวารสารข้าราชการ

สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก

โทร. ๘๑๕๘๕๕ หรือ ๘๐๓๓๓๓ ต่อ ๓๘

บียะมหาราชรำลึก

๒๓ ตุลาคม ๒๕๑๔

ห้องสมุด
สำนักงาน ก.พ.

(วสันตดิลก)

เวียนวนลุวาระบียะวัน นุตฉันท์บุลีเตือน
เทอดไท้สิ ไทยชิวสะเทือน นรขื่นฤทัยขม
อ้า จอมพระจุล ฯ ธ ศิระเจ้า ขนเศร้าสะอึกชม
แทบบาทบังคมระบม ผิวสั้นกมลสูญ
อ้อยอิ่งสะอ้งอุระสะอ้น มนผื่นถวายทูล
มาลาพิลาสยลจรูญ นิจน้อมคะนึงถึง
ทรงธรรม์ประทานอิสรถ้วน สละตรวนสลักตรึง
ผลาญพร่าสภาว์อภิสะพริง ทุรทาสสถานสม
ทรงเริ่มพระราชบริหาร สหการกระทรวงกรม
หัวเมืองประมวลประนิคม คณะขัณฑมณฑล
การศาลพระทรงสถิรสรรค์ นิติบรรพ์ก็ทรงดล
เที่ยงธรรมพิทักษ์ปริชน ศิริชร้องประสารคุณ
ทรงกอปร์ประการพิริยกิจ ทศพิธวิศิษฐ์สุนทร์
ก้องเดชอุดรยศอดุลย์ มหราชราชัน
โปรด ฯ ผ้ายประพาสจตุรภา คอณาประชาสรรพ์
บำเทิงประเทศนิตยธรรม์ ทะนุราษฎร์บุรีรมย์
ยังพุทธศาสนสวัสดิ์ ปริษัทพิพัฒน์สม
เรืองเรืองสิโรดม์นรประนม ก็เจริญจรุงศรี
สำสรวพพิสิฐศิลปศาสตร์ ผิวปราชญ์ประดามี
ทาบเทียบบ่เท่าวรพระธี ระก็สุดแสวงหา
คาบน้ำจะน้อมอธิษฐาน พจมานผจงมา
แผ่ผลกุศลอุทิศรา ชพิสุทธ์อสงไขย
แม้นทรงสถิตสุรสถาน ฤพิมาน ณ แดนใด
ขอทรงเสวยกุศลมัย ทิพฐานเกษมเทอญ ฯ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า "วรสารข้าราชการ"
ยุทธนา บุญส่ง....ร้อยกรอง

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๑๔

บทนำ	๑	
ปัญหาการขาดแคลนแพทย์ในสหรัฐอเมริกา	๕	พุธทรัพย์ มณีศรี
ขวัญและกำลังใจ	๑๑	พ.ต.ต. บัญชา เนตินันทน์
การปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือน ท่านถาม–เราตอบ	๑๕	กองบรรณาธิการ
คลายอารมณ์	๒๕	นายชอว์
ข้าราชการที่หัวหน้ารัก	๒๙	หัวหน้า
การปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือน สมเด็จพระบรมมหาราช	๓๓	เชียร ธรรมาธิปติ์
ภาษาอังกฤษสำหรับข้าราชการ	๔๑	พลสิทธิ์ หนูชูชัย
แนวตอบ ข้อสอบคัดเลือกข้าราชการชั้นตรีเป็นชั้นโท	๔๗	วัฒนา สุวรรณสิทธิ์
ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในปัจจุบัน	๕๕	ดร. เกษม ศิริสัมพันธ์
คอบปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน	๕๙	
คอบปัญหาคลัง	๖๖	
กฎหมายและระเบียบใหม่	๖๙	
สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก	๗๓	ชาลี เอี่ยมกระสินธุ์
บรรณาธิการแถลง	๗๗	

ที่ปรึกษา	พันเอกจินดา	ณ สงขลา	เลขาธิการ ก.พ.
	นายประวัฒ	ณ นคร	รองเลขาธิการ ก.พ.
	นายโสรัจ	สุขวิศกุล	รองเลขาธิการ ก.พ.
บรรณาธิการ	นายเชียร	ธรรมาธิปติ์	
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	นายอุระ	แก้วไชโย	ดร. วิลาศ สิงหวิสัย
กองบรรณาธิการ	นายประเชิญ	วาดกลิ่นหอม	ผู้จัดการ เรืออากาศเอก ผจง ดันดิเฉลิม
	นายสมสละ	จิรพันธ์	ผู้ช่วยผู้จัดการ นายสมพงษ์ ตรีวิมล
	นายเสริมสุข	โกวิทวานิช	กองจัดการ นายบุญธรรม นิศารัตน์
	นายพุธทรัพย์	มณีศรี	นายสุพจน์ สาทรกิจ
	นายบุญธรรม	กิจปรีดาบริสุทธิ์	
	นายชาลี	เอี่ยมกระสินธุ์	โรงพิมพ์ มงคลการพิมพ์ พระนคร
ฝ่ายศิลป์	นายอุดม	มุ่งเกษม	ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา นางจำรัส อ่องจริต

บทนำ

การแบ่งส่วนราชการที่ถูกต้องและเหมาะสมนับได้ว่าเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานประการหนึ่งที่จะช่วยให้การบริหารราชการมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินในราชการบริหารส่วนกลางโดยเฉพาะในระดับกรมนั้น โดยปกติกำหนดให้แบ่งส่วนราชการออกเป็นสำนักงานเลขานุการกรม และกองต่าง ๆ จากกองก็แบ่งเป็นแผนก ในทางตรงกันข้าม กรมใหญ่ ๆ บางกรมก็รวมหลาย ๆ กองเข้าด้วยกันแล้วยกฐานะหรือตั้งเป็นส่วนขึ้น โดยมีผู้อำนวยการส่วนเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนรองจากอธิบดี

เป็นที่ยอมรับกันว่าในยุคพัฒนานี้อะไร ๆ ก็พัฒนาตามสมัย การบริหารราชการก็นิยมจัดเป็นการบริหารงานตามปกติ หรือที่นักวิชาการชอบเรียกว่า Routine work เสียส่วนหนึ่งและการบริหารงานในรูปของโครงการหรือแผนกงานเร่งรัดพัฒนาอะไรต่ออะไรอีกส่วนหนึ่งกล่าวได้ว่าการบริหารงานในรูปของโครงการอะไรต่ออะไรนั้นเป็นการสรรหาและระดมสรรพกำลังคนเงินวัสดุและเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อบริหารงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายของโครงการนั้น ๆ ทางราชการและผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับมักจะให้ความสำคัญของการบริหารงานในรูปของโครงการนี้เป็นพิเศษ การขอเงิน ขอคน ก็จะได้สะดวกกว่าปกติ อีกทั้งการให้บำเหน็จความชอบบุคคลโดยเฉพาะหัวหน้าโครงการก็จะได้รับการพิจารณาเป็นกรณีพิเศษเช่นกัน หากการปฏิบัติตามโครงการได้ผลเป็นที่พอใจ

ผลลัพธ์ประการหนึ่งของการดำเนินงานในรูปของโครงการหรือแผนงานนี้ที่หลายคนมองข้ามไปก็คือ ทำให้เกิดส่วนราชการออกเป็น ๒ รูป คือ ส่วนราชการตามกฎหมายประการหนึ่ง และส่วนราชการตามข้อเท็จจริงอีกประการหนึ่ง ซึ่งท่านมักจะได้ยินคำว่า ฝ่าย งาน ศูนย์ โครงการ สถานี เขต หรืออะไรอีกตามแต่นักวิชาการของแต่ละสาขางานและส่วนราชการจะได้คิดบัญญัติให้เหมาะสมกับลักษณะงานนั้น ๆ แต่อย่างไรก็ดี ส่วนราชการในประการหลังนี้

มักจะเป็นส่วนราชการที่ไม่มีกฎหมายรับรอง หรือพูดง่าย ๆ ว่าเป็นส่วนราชการเถื่อนนั่นเอง และกล่าวได้ว่าในปัจจุบันนี้มีการจัดส่วนในทำนองดังกล่าวนี้อยู่ในหลายส่วนราชการ เมื่อมีส่วนราชการอันไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบในการบริหารงานของส่วนนั้น ๆ เช่นหัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน ผู้อำนวยการศูนย์ เป็นต้น ก็น่าจะอนุโลมได้ว่าเป็นหัวหน้าที่กฎหมายไม่ได้กำหนดเช่นกัน

ผลเสียของการมีส่วนราชการเถื่อนนั้นที่เห็นได้ง่าย ๆ ว่า จะไปเจรจาของบประมาณหรือขอตำแหน่งงานให้ส่วนราชการนั้น ท่านก็จะปฏิเสธว่าสนับสนุนคำขอโดยตรงมิได้แต่เพื่อไม่ให้เสียงาน ถ้าจะให้ก็ต้องเลี่ยง ๆ เอาประการหนึ่ง เมื่อขอตำแหน่งและคนไม่ได้ แต่งานจำเป็นต้องทำตามที่ได้รับมอบหมายก็ต้องไปดึงคนจากงานปกติมาทำงานเร่งด่วนตามโครงการ ผลก็คืองานโครงการเด่น งาน Routine ด้อยความสำคัญจนเกือบหมดความหมายประการหนึ่ง สำหรับประการสุดท้ายนั้นหัวหน้าส่วนราชการซึ่งกฎหมายมิได้กำหนดไว้นั้นมิอาจใช้อำนาจปกครองบังคับบัญชาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับแต่ประการใด จะใช้ก็โดยอนุโลมยินยอมกันเป็นการภายในแบบไทย ๆ

เมื่อยอมรับว่าในปัจจุบันนี้มีการบริหารในรูปของส่วนราชการที่ถูกต้องตามกฎหมายผสมกับส่วนราชการตามข้อเท็จจริงแล้ว ก็น่าจะทำส่วนราชการประเภทหลังนี้ให้เป็นของถูกต้องตามกฎหมายด้วย และเพื่อประสิทธิภาพของการบริหารราชการในยุคปัจจุบันนี้น่าจะมีการศึกษาพิจารณา เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขทั้งในด้านกฎหมายและการจัดส่วนราชการให้ได้ทันสมัยตามระบบบริหารงานในยุคอวกาศนี้

ปัญหาการขาดแคลนแพทย์ในสหรัฐอเมริกา*

พุธทรัพย์ มณีศรี

ไม่เพียงแต่ประเทศไทยเท่านั้นที่ประสบปัญหาการขาดแคลนแพทย์ สหรัฐอเมริกาก็ประสบปัญหาการขาดแคลนแพทย์เช่นเดียวกัน แพทย์ที่ขาดแคลนมากอันเป็นปัญหาหนักอกของสหรัฐอเมริกา ไม่ใช่แพทย์ที่ชำนาญเฉพาะทาง แต่เป็นแพทย์ประจำครอบครัว ปัญหาการขาดแคลนแพทย์ประเภทนี้ยิ่งมีมากขึ้นทุกปี สี่สิบปีที่แล้วมาสหรัฐอเมริกามีแพทย์ประจำครอบครัว ๑ คน ต่อประชากร ๑,๐๓๙ คน แต่ในปัจจุบันมีแพทย์เพียง ๑ คน ต่อประชากร ๑,๗๕๐ คน เท่านั้น

ปัญหาการขาดแคลนแพทย์ของสหรัฐอเมริกาเกิดขึ้นมาจากสาเหตุที่ไม่สลับซับซ้อนนัก นั่นก็คือ สหรัฐอเมริกาต้องการการบริการทางสุขภาพมากขึ้น เช่นการเพิ่มโรงพยาบาล การประกันสุขภาพ ตลอดจนการใช้แพทย์ตามโครงการของรัฐบาล เช่น โครงการเมดดิเคดและเมดดิแคร์ จากปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๑ สหรัฐอเมริกาได้ใช้เงินในด้านสุขภาพเพิ่มขึ้นจาก ๑๒.๘ ล้านเหรียญ ถึง ๕๗.๑ ล้านเหรียญ ปัจจุบันสหรัฐอเมริกาได้ใช้เงินทางด้านสุขภาพประมาณ ๖.๕ % ของเงินรายได้ประชาชาติทั้งหมดและคาดว่าในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ การใช้จ่ายเงินสำหรับด้านนี้จะสูงขึ้นถึงประมาณ ๑๐%

การแก้ปัญหาการขาดแคลนแพทย์ไม่ใช่ทำได้ง่าย ๆ โดยการเปิดโรงเรียนแพทย์เพิ่มขึ้นอีกร้อยโรง เหตุผลประการหนึ่งก็คือ แพทย์ในปัจจุบันต้องการที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เป็นนักวิจัย เป็นอาจารย์และเป็นแพทย์ในโรงงานอุตสาหกรรม ประมาณ ๓๘ % ของแพทย์สำเร็จใหม่ทั้งหมดเท่านั้น ที่พอจะจัดได้ว่าเป็นแพทย์ประจำครอบครัว เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ การผลิตแพทย์แต่ละคนนั้นต้องใช้เวลานานมากถึง ๘ ปี ถึงแม้จะรับนัก

* แปลและเรียบเรียงจาก Walter C. Bornemeier, "Rx for the Family-doctor Stortage", Reader's Digest Vol. 15. No. 89 August 1970. (Hong Kong: Toppan Printing Co. (H.K.) Ltd., 1970) pp. 71–75.

ศึกษาแพทย์เพิ่มขึ้นเป็น ๒ เท่าในปีนี้จะได้นายแพทย์เพิ่มขึ้นเพียง ๓๐,๐๐๐ คน ในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า และจำนวนที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวแล้วก็ไม่สามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนแพทย์ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้

วิธีการแก้ปัญหา

อย่างไรก็ตามสมาคมแพทย์ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นตัวแทนของแพทย์ในสหรัฐอเมริกาเชื่อว่ามีทางที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแพทย์ประจำครอบครัวได้ สมาคมนี้เชื่อว่าการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีนี้จะทำให้แพทย์สนใจที่จะเบนเข็มมาเป็นแพทย์ประจำครอบครัวมากขึ้น การแก้ไขปัญหาของสมาคมนี้ก็ไม่จำเป็นต้องออกกฎหมายหรือระเบียบขึ้นใหม่ สมาคมนี้ยังเชื่อต่อไปว่า วิธีการแก้ไขปัญหาโดยวิธีนี้จะทำให้ประชาชนได้รับการบริการที่ดีขึ้นในราคาซึ่งถูกลง

วิธีการแก้ปัญหาของสมาคมนี้ก็คือ นายแพทย์ที่ประจำตามคลินิคของตนฝึกผู้ช่วยแพทย์ขึ้นเพื่อช่วยรักษาโรคทั่วไปแทนตน วิธีการแก้ปัญหานี้ไม่ใช่เป็นของใหม่เลย เพราะเมื่อ ๕๐ ปีที่แล้ว แพทย์ในสหรัฐอเมริกาต่างก็ได้รับการฝึกฝนมาจากคลินิค แม้ในปัจจุบันจะมีมหาวิทยาลัยให้แพทย์ได้ศึกษาหาความรู้มากมายหลายแห่งก็ตาม แต่แพทย์เหล่านั้นก็ยังได้รับการฝึกอบรมจากคลินิคหรือสถาบันการแพทย์อื่น ๆ อยู่

ในสหรัฐอเมริกา บุคคลที่สามารถนำมาฝึกให้เป็นผู้ช่วยแพทย์เพื่อการรักษาโรคทั่วไปมีอยู่ ๒ ประเภท คือ ประเภทแรกได้มาจากพยาบาล ในสหรัฐอเมริกามีพยาบาลซึ่งได้รับอนุมัติจากรัฐบาลให้ประกอบวิชาชีพพยาบาลอย่างน้อย ๒๘๕,๐๐๐ คน เมื่อแต่งงานพยาบาลส่วนใหญ่ก็ลาออก แต่หลังจากที่ได้ตั้งรกรากทางครอบครัวมั่นคงแล้ว พยาบาลหลายพันคนก็อยากกลับมาทำงานอีก ในรายได้ซึ่งสูงกว่าและมีฐานะดีกว่า คือเป็นผู้ช่วยแพทย์

บุคคลประเภทที่สอง คือทหารผ่านศึกซึ่งผ่านการอบรมทางการแพทย์มาแล้ว บุคคลประเภทนี้มีประมาณปีละ ๓๐,๐๐๐ คน บุคคลประเภทนี้ได้รับการฝึกอบรมจากสถาบันทางการแพทย์มาแล้วหลายร้อยชั่วโมงซึ่งหากคิดเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกก็ประมาณ ๒๕,๐๐๐ เหรียญ ใน ๓๐,๐๐๐ คน ดังกล่าวแล้ว อาจจะมีสัก ๖,๐๐๐ คน ซึ่งได้รับการ "ปล่อยเดียว" มาแล้ว เช่นเป็นแพทย์คนเดียวซึ่งดูแลทหารทั้งหมดในเรือรบ หรือดูแลทหารซึ่งประจำอยู่ ณ สถานีเรดาร์อันโดดเดี่ยว เป็นต้น

การนำพยาบาลที่ออกเพราะแต่งงานและทหารผ่านศึกมาเป็นผู้ช่วยแพทย์ในคลินิคแพทย์ประจำครอบครัว จะทำให้ปัญหาการขาดแคลนแพทย์ประจำครอบครัวของสหรัฐอเมริกาลดลง ประชาชนสามารถที่จะรับการบริการมากขึ้น รวมทั้งสามารถลดค่าใช้จ่ายทางด้านสุขภาพซึ่งเพิ่มมากขึ้นได้ วิธีการแก้ปัญหาการขาดแคลนแพทย์ประจำครอบครัวในสหรัฐอเมริกาโดยวิธีดังกล่าวข้างบนนี้ ได้เริ่มดำเนินการและได้ผลมาแล้ว ถึง ๕ ปี ต่อไปนี้จะเป็นตัวอย่างของการดำเนินการ

เม็ดเด็กซ์

ในเมืองซีเอทเติล มลรัฐวอชิงตัน มหาวิทยาลัยแพทย์ศาสตร์รัฐวอชิงตัน และสมาคมการศึกษาและวิจัยทางการแพทย์แห่งรัฐวอชิงตัน ได้จัดโปรแกรมสำหรับผึกหัดทหารผ่านศึกที่เคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการแพทย์ เป็นเวลา ๓ เดือน หลังจากสำเร็จการอบรมตามโปรแกรมแล้ว บุคคลเหล่านี้ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า เม็ดเด็กซ์ ก็จะถูกส่งไปประจำตามคลินิคต่าง ๆ ทั่วรัฐวอชิงตัน คลินิคที่เม็ดเด็กซ์ไปทำงานนี้สัญญาว่าจะให้เม็ดเด็กซ์ทำงานในฐานะผู้ช่วยแพทย์ และจะให้เงินค่าจ้างแก่เม็ดเด็กซ์ ตั้งแต่ ๘,๐๐๐ เหรียญ ถึง ๑๒,๐๐๐ เหรียญ ต่อปี ภายหลังที่ได้ผึกงานเป็นผู้ช่วยแพทย์ในคลินิคนั้นแล้ว ๑ ปี (ขณะผึกงานอยู่ในคลินิค เม็ดเด็กซ์ได้รับเงินเดือนตั้งแต่ ๕๐๐ เหรียญขึ้นไป)

เม็ดเด็กซ์จำนวน ๑๔ คนแรกที่ได้รับการผึกอบรมทางการแพทย์จากมหาวิทยาลัยและสามาคมดังกล่าว ปัจจุบันได้ปฏิบัติงานได้ผลอันเป็นที่น่าพอใจของแพทย์ ดร. วิลเพรด เกมอน กล่าวว่า เขามีความรู้สึกภูมิใจในฐานะที่ได้เป็น "พ่อ" ของเม็ดเด็กซ์ของเขา บ๊อบ วู๊ดรัฟ ซึ่งทำงานเป็นผู้ช่วยของเขาที่วิทยาลัยอิสเทอร์นแห่งรัฐวอชิงตัน ณ ที่ซึ่ง ดร. เกมอนและเพื่อนของเขาได้ร่วมกันดำเนินงานศูนย์การแพทย์แห่งใหม่ของวิทยาลัยแห่งนี้ ขณะที่บ๊อบว่างจากการรักษาโรคทั่วไปของนักศึกษาประมาณ ๖,๐๐๐ คน เขาก็มาช่วยดูแลคนไข้ส่วนตัวของ ดร. เกมอน

ครั้งแรก ดร. เกมอน ได้ถามความสมัครใจของคนไข้ของเขาก่อน ว่าจะยอมให้เม็ดเด็กซ์ของเขาตรวจรักษาหรือไม่ ซึ่งคนไข้ของเขาก็ยอมรับ จากการช่วยเหลือของบ๊อบ

ดร. เกมอน และเพื่อน ๆ ของเขาสามารถทำงานได้เพิ่มขึ้นถึง ๒๕ %

นายแพทย์คนอื่น ๆ ในวอชิงตัน ก็ชอบใจที่ได้เม็ดเด็กซ์มาช่วยเหลือ ดร. เจสสี ชีเวลล์ วัย ๕๓ ปี ผู้ให้บริการรักษาแก่ประชาชนในเขตหลายพันไมล์ ในตอนกลางของรัฐวอชิงตัน โดยการขับรถยนต์ไปเยี่ยมคนไข้สัปดาห์ละหลายร้อยไมล์ รวมทั้งใช้เครื่องบินส่วนตัวในกรณีจำเป็นรีบด่วน อุปสรรคอันสำคัญที่ทำให้เขาเกือบหยุดให้บริการแบบนี้ก็คือในระยะที่หิมะตกหนัก แต่เมื่อเขาได้เม็ด-เด็กซ์ ๒ คน คือ หลุยส์ เลเบอริดและโอเรน เคนท์ ทำให้เขาเกิดกำลังใจในการให้การบริการเช่นนี้ต่อไป

หกเดือนต่อมา เขาได้เปิดคลินิคขึ้น ๒ แห่ง โดยมีเม็ดเด็กซ์ของเขาเป็นผู้ช่วยดำเนินการในแต่ละแห่ง คนไข้ของเขาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วถึง ๒ เท่าในเวลาไม่นานนัก เขาพอใจในความสามารถของเม็ดเด็กซ์ของเขามาก เขากล่าวว่าเขามีความสุขมากที่ได้ให้บริการแก่คนไข้ในแบบที่เขาเคยนึกฝันสมัยที่เขายังเป็นนักศึกษาแพทย์อยู่

ข้อพิสูจน์

ในเดนเวอร์ มลรัฐโคโลราโด เนื่องจากการขาดแคลนแพทย์โรคเด็ก ศูนย์สุขภาพแห่งมหาวิทยาลัยโคโลราโด ได้จัดโปรแกรมฝึกหัดพยาบาลเป็นแพทย์โรคเด็กขึ้น พยาบาลที่สำเร็จการศึกษาขั้นปริญญาตรี ได้ถูกนำมาฝึกที่ศูนย์นี้ประมาณ ๙ เดือน เพื่อให้ทราบถึงวิธีการตรวจเด็ก รู้ว่าเมื่อเด็กมีอายุเท่านั้นควรจะมีอารมณ์และความเจริญเติบโตทางร่างกายเพียงใด รวมทั้งเรียนรู้ถึงวิธีการที่จะทำให้มารดาของเด็กคลายความกังวลใจเกี่ยวกับตัวเด็ก

ที่มาริโปลาคลินิคใกล้ ๆ กับโครงการที่อยู่อาศัยลินคอล์น พยาบาล ๒ คน ที่ได้รับการฝึกฝนแล้ว ทอลลา เดนครีด และเบเวอรี่ เดนส์ ได้ช่วยแพทย์ตรวจเด็กถึง ๑๐,๐๐๐ คนต่อปี การปฏิบัติงานของพยาบาลทั้งสองรายนี้ได้ผลเป็นที่น่าพอใจพอ ๆ กับการปฏิบัติงานของแพทย์โรคเด็กในโรงพยาบาลกลางเดนเวอร์

จากผลการวิจัยหาความแตกต่างของการรักษาโรคเด็ก ๑๘๒ ราย ระหว่างพยาบาล

ที่ผ่านการฝึกฝนแล้วกับแพทย์โรคเด็กโดยเฉพาะปรากฏว่าผลการรักษาแทบจะไม่แตกต่างกันเลย มีเพียง ๒ รายเท่านั้นที่แตกต่างกัน และจากการตรวจสอบของแพทย์ที่ชำนาญทางโรคเด็กโดยเฉพาะ ปรากฏว่าพยาบาลเป็นฝ่ายถูก ดังนั้นจึงไม่เป็นสิ่งที่น่าประหลาดใจเลยที่พยาบาลซึ่งผ่านการฝึกอบรมจากโปรแกรมนี้จะหางานได้ง่ายและได้รับเงินเดือนที่แพงกว่า

ความสำเร็จ

ในมลรัฐนอร์ทคาโรไลนา มหาวิทยาลัยดุ๊ค ได้จัดโปรแกรมฝึกบุคคลให้เป็นแพทย์ผู้ช่วยโดยตั้งจุดมุ่งหมายว่า ให้สามารถรักษาได้เช่นเดียวกับแพทย์ในราวปี พ.ศ. ๒๔๙๓ โปรแกรมนี้เริ่มต้นด้วยการเข้าเรียน ๙ เดือน โดยใช้หลักสูตรเช่นเดียวกับหลักสูตรนักศึกษาแพทย์ปี ๑— ปี ๒ ต่อจากนั้นจะส่งบุคคลเหล่านี้เข้ารับการฝึกงานในแผนกต่าง ๆ ของโรงพยาบาลดุ๊คประมาณ ๑๕ เดือน ขณะเดียวกันก็ติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด เมื่อได้ดำเนินการตามนี้แล้ว ก็ส่งเข้าสอบ ซึ่งไม่ได้เน้นหนักทางด้านทฤษฎีมากนัก เป็นเวลา ๔ ชั่วโมง การสอบนี้อยู่ในความควบคุมอย่างใกล้ชิดของหน่วยมาตรฐานการสอบ สถาบันการสอบทางแพทย์ของรัฐนอร์ทคาโรไลนา ปัจจุบันนี้ โปรแกรมของดุ๊ครับสมัครฝึกผู้ช่วยแพทย์ดังกล่าวปีละ ๔๐ คน และกำลังขยายเป็น ๖๐ คนต่อไป บุคคลที่ได้รับการฝึกอบรมตามโปรแกรมนี้เป็นที่ต้องการของโรงเรียนแพทย์ต่าง ๆ รวมทั้งโรงเรียนแพทย์ดุ๊คด้วย มีเพียง ๑๖ คนใน ๒๙ คน ของผู้สำเร็จตามโปรแกรมนี้เท่านั้น ที่ได้ออกไปทำงานเป็นผู้ช่วยแพทย์ตามคลินิคต่าง ๆ

ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

ทุก ๆ โปรแกรมดังกล่าวแล้วมีปัญหาที่ควรคำนึงอยู่หลายประการ

ประการแรก เป็นการชอบด้วยกฎหมายหรือเปล่าที่แพทย์จะมอบอำนาจในการตรวจรักษาคนไข้ให้แก่ผู้ช่วยของเขา

กฎหมายของรัฐทั้ง๕๐รัฐของสหรัฐอเมริกาได้ให้แพทย์มีอำนาจ ที่จะมอบหมายให้บุคคลอื่นทำแทนตนได้หากผู้นั้นได้ผ่านการฝึกอบรมทางด้านการแพทย์อย่างพอเพียง และงานนั้นยังอยู่ในความรับผิดชอบและคำแนะนำจากนายแพทย์ ซึ่งแพทย์อาจแนะนำดูแลอย่างใกล้ชิด หรือให้คำแนะนำทางโทรศัพท์ หรือทาง

หนึ่งทางใดก็ได้ หากแพทย์สามารถควบคุมตรวจสอบแนะนำได้

ประการต่อไปก็คือ คนไข้จะมีความรู้สึกอย่างไรที่ได้รับการตรวจรักษาจากผู้ช่วยแพทย์

จากการศึกษาของดุค ผู้ป่วยที่อยู่ในฐานะยากจนและฐานะมั่งมีมักไม่ค่อยพอใจนัก แต่ผู้ป่วยในระดับคนชั้นกลาง ซึ่งเป็นกลุ่มชนส่วนใหญ่ที่รับการรักษาจากคลีนิคของแพทย์มีความรู้สึกว่าการมีแพทย์ผู้ช่วยนั้น ทำให้ปริมาณและคุณภาพในการรักษาพยาบาลของแพทย์ดีขึ้น

การที่มีโปรแกรมผลิตแพทย์ผู้ช่วยหมายความว่า ควรจะหยุดการผลิตแพทย์ที่มีคุณภาพสูงให้มากขึ้นใช่ไหม ?

เปล่าเลย เราต้องผลิตแพทย์ที่ดีมากขึ้น รวมทั้งเพิ่มพูนการผลิตผู้ช่วยแพทย์มากขึ้น ถ้าหากไม่ต้องการที่จะประสบปัญหาการขาดแคลนแพทย์ อย่างไรก็ตามสิ่งเหล่านี้ย่อมขึ้นอยู่กับสถานะการณ์และเวลาด้วย

ถึงแม้ว่าปัญหาการขาดแคลนแพทย์และวิธีการแก้ไขดังกล่าวเป็นของสหรัฐอเมริกา แต่ในเมืองไทยเรายังประสบกับปัญหานี้อยู่มิใช่หรือ ท่านผู้อ่านทุกท่านอาจจะมีส่วนในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแพทย์ในเมืองไทยได้ เพียงแต่ท่านได้แนะนำหรือนำบทความนี้ให้ท่านผู้มีส่วนในการผลิตแพทย์ หรือ ให้กับแพทย์ที่ท่านรู้จักได้อ่าน

ขวัญและกำลังใจ

โดย พ.ต.ต. บัญชา เนตินันทน์

เลิกงาน ข้าราชการต่างพากันเดินออกจากที่ทำงานเพื่อกลับบ้าน สำหรับผู้ที่มีรถยนต์ส่วนตัวก็สบายหน่อย พวกที่ไม่มีรถยนต์ส่วนตัวก็เดินไปรอที่ป้ายรถประจำทาง

กานต์เดินคู่ไปกับสหัทยา มุ่งหน้าไปทางด้านป้ายรถประจำทาง ทั้งคู่ยิ้มแย้มแจ่มใสพูดคุยกันตลอดเวลา

"ผมสนใจเกี่ยวกับเรื่องขวัญและกำลังใจของข้าราชการมาก" กานต์พูดขึ้น "คุณสหัทยาเคยให้ข้อคิดว่า หากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชามีการติดต่อคบหา สัมพันธ์กันดี ข้าราชการสนใจถึงความต้องการของแต่ละคน เอาใจเขามาใส่ใจเราแล้วก็จะรักใคร่เห็นอกเห็นใจกัน มีขวัญและกำลังใจทำงานโดยเต็มกำลังความสามารถใช่ไหม ?"

"ใช่ค่ะ — แล้วทำไมคะ ? สหัทยาย้อนถาม

"ผมเห็นด้วยว่า ความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นสิ่งสำคัญ แต่ความจริงยังมีสิ่งที่สำคัญอื่น ๆ อีกมาก"

"เช่นอะไรคะ ?" หล่อนถาม สายตาชำเลืองมองกานต์ ขนตางอนยาว ดวงตากลมโตน่ารัก

ทั้งคู่เดินไปหยุดรอที่ป้ายหยุดรถประจำทาง มีรถประจำทางคันหนึ่งแล่นเข้ามาจอดที่ป้าย แต่ปรากฏว่ามีผู้โดยสารอยู่ในรถเต็มอยู่ก่อนแล้ว มีคนลงจากรถสองสามคน ข้าราชการและเด็กนักเรียนสี่ห้าคนพยายามเบียดเสียดขึ้นไปแทนที่ แต่ก็ได้เพียงแค่โหนอยู่แถวริมประตูขึ้นลงเท่านั้น กานต์และสหัทยาจึงยืนรออยู่

"ผู้บังคับบัญชาต้องล่อ เร้า และจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดขวัญและกำลังใจ เช่น ล่อด้วย เงิน สิ่งของ รางวัล บำเหน็จความชอบ เร้าด้วยการยกย่องชมเชยสรรเสริญ ทำให้รู้สึกว่ามั่นคง ปลอดภัยก้าวหน้า จูงใจให้เห็นดีเห็นชอบด้วยกับนโยบายของหน่วยงาน นอกจากนั้น ผู้บังคับบัญชาจะต้องดูแลช่วยเหลือขจัดข้อข้องใจสงสัยทุกข์ร้อนของผู้ใต้บังคับบัญชา" กานต์พูด

"สิ่งที่คุณพูด ล้วนแต่เป็นเรื่องระหว่างคนในหน่วยงานอยู่นั่นเอง ความจริง—" สหัทยาพูดย้ำๆ "การที่ข้าราชการจะมีขวัญหรือกำลังใจในการทำงานนั้น มิใช่เป็นเรื่องของคนภายในหน่วยงานเท่านั้น บางครั้งก็เกี่ยวกับสถานที่ด้วยเหมือนกัน"

"เกี่ยวกับสถานที่?" กานต์ทวนคำ

"ค่ะ เกี่ยวกับสถานที่" สหัทยาย้ำ "เช่นงานทำความสะอาดพื้น การทำความสะอาดพื้นที่ศูนย์ควบคุมโครงการอวกาศที่แหลมคเนเด้ กับการทำความสะอาดพื้นในโรงน้ำปลาที่จังหวัดระยอง ที่ศูนย์ควบคุมโครงการอวกาศคงจะน่าสนใจมากกว่าในโรงน้ำปลาเป็นแน่"

"น่าคิด" กานต์พึมพัม

"บางครั้งก็เกี่ยวกับลักษณะของงานและสิ่งอื่นนอกหน่วยงาน ซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของผู้บังคับบัญชา เช่น อาชีพแพทย์ ทนายความ วิศวกร ได้รับการเคารพยกย่องนับถือจากสังคมอย่างมาก จึงเกิดขวัญและกำลังใจในการทำงานดี หรืออีกตัวอย่างหนึ่ง ข้าราชการชั้นเอกสังกัดกรมการปกครอง คนหนึ่งเป็นนายอำเภอเอกส่วนอีกคนเป็นวิทยากรเอกโรงเรียนนายอำเภอ คนที่เป็นนายอำเภอเอกย่อมได้รับการเคารพยกย่องนับถือจากประชาชนมากกว่า จึงมีกำลังใจในการทำงานดีกว่า เป็นต้น"

"จริงครับ ผมเคยถูกแต่งตั้งโยกย้ายไปทำหน้าที่ซึ่งคนนอกหน่วยงานเห็นว่าไม่สำคัญ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนดีต่อผมมาก แต่เวลาไปพบคนรู้จักกัน ซึ่งเขาเป็นคนอื่นนอกหน่วยงาน เขาไม่เข้าใจระบบงาน ทักว่าทำไมไปทำงานชนิดนั้น

ชนิดนี้ ไม่ได้ความ เลยพาลทำให้เราท้อถอยหมดกำลังใจไปด้วย ไม่อยากอยู่ ไม่อยากทำงาน อยากจะย้ายไปเสียเลย"

"นอกจากนั้น วัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อถือของสังคมก็เป็นส่วนสำคัญมาก เช่น ตำรวจในประเทศอังกฤษได้รับการยกย่องนับถือจากประชาชนว่ามีเกียรติสูง ส่วนตำรวจในประเทศอื่นไม่ได้รับเกียรติจากประชาชนดีเท่า ตำรวจในอังกฤษจึงมีขวัญและกำลังใจดีกว่า ในสภาวะและสถานะการณ์แตกต่างกัน ก็ทำให้ขวัญและกำลังใจแตกต่างกันได้ เช่น ทหารขณะฝึกทำการรบอยู่ในบริเวณที่ตั้งปกติ กับทหารซึ่งกำลังเคลื่อนที่เข้าทำการโจมตีที่มั่นของผู้ก่อการการร้าย ย่อมมีขวัญและกำลังใจแตกต่างกัน เป็นต้น"

สหัทยาหยุดพูดชั่วขณะ มองสบตากานต์เหมือนจะขอทราบความคิดเห็น เมื่อเห็นว่ากานต์ไม่ตอบ จึงกล่าวต่อไปอีกว่า

"ผู้บังคับบัญชาบางคนสนใจเกี่ยวกับตัวผู้ใต้บังคับบัญชาจนเกินไป จนไม่เป็นตัวของตัวเองเนื่องจากเข้าใจว่า งานไม่เดินเพราะขาดการเข้าถึงจิตใจของผู้ใต้บังคับบัญชา ความจริงผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นคนเด็ดขาดเป็นตัวของตัวเอง บางครั้งใช้วิธีการรุนแรง เช่นขู่ให้ผู้ใต้-บังคับบัญชากลัว ก็ทำให้งานเดินได้ผลเท่ากับการทำงานอย่างเห็นอกเห็นใจผู้ใต้บังคับบัญชาเหมือนกัน"

การปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือน ท่านถาม-เราตอบ

กองบรรณาธิการ

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

เนื่องด้วยมีสมาชิกหลายท่านได้สอบถามปัญหาเกี่ยวกับระบบราชการพลเรือนในหลาย ๆ ประการเช่น การปรับปรุงเงินเดือน การจำแนกตำแหน่งตามระบบใหม่ การสอบเข้ารับราชการ การขอเลื่อนเงินเดือนเป็นอันดับและขั้นสูงขึ้น เป็นต้น กองบรรณาธิการเห็นว่าเรื่องนี้เป็นประโยชน์ต่อท่านสมาชิก จึงได้รวบรวมและเรียบเรียงเพื่อสนองความต้องการของท่านสมาชิกในคอลัมน์นี้ สำหรับคำถาม และคำตอบนี้ ท่านถามบ้าง เราถามบ้าง และจะได้นำลงติดต่อกันไปเพื่อให้ท่านสมาชิกได้ติดตามเรื่องนี้และมีความเข้าใจดียิ่งขึ้น หากท่านต้องการจะถามอะไร หรือมีความคิดประการใด โปรดแจ้งให้กองบรรณาธิการทราบ เพื่อจะได้ประมวลในคอลัมน์นี้ต่อไป

ถาม ขอย้อนถามไปอีกหน่อยว่า การจัดระดับตำแหน่งนั้น มีวิธีการอย่างไรที่จะไม่ให้เหลื่อมล้ำกัน จะเป็นไปได้ไหมว่า ถ้าสายงานไหนเจ้าหน้าที่สนใจมาก ก็จัดระดับไว้สูงทำให้ได้เงินเดือนสูงมาก

ตอบ จัดระดับลำเอียงอย่างนั้นไม่ได้หรอก เราระวังเรื่องนี้มากมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบในเรื่องระดับความยากง่ายของงาน ระดับความรับผิดชอบในหน้าที่ ระดับความรู้ความสามารถ ระดับการบังคับบัญชา สภาพ ในการปฏิบัติงานของตำแหน่งต่าง ๆ ในแต่ละสายอาชีพ และองค์ประกอบอื่นๆอีกหลายประการดูกันอย่างละเอียดทุกขั้นตอน ข้อเสนอของเจ้าหน้าที่ในเรื่องนี้จะต้องมีการตรวจสอบทบทวนจากผู้บังคับบัญชาหลายระดับ ต้องปรึกษาหารือกับกรมที่มีตำแหน่งในสาย

งานนั้นๆ ต้องปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพหรือสายงานนั้นๆ ต้องเปรียบเทียบกับของหน่วยงานเอกชนและของต่างประเทศ รวมทั้งต้องได้รับการพิจารณาเห็นชอบจาก ก.พ. ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ ก็มีคู่มือเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาจัดระดับตำแหน่ง และเจ้าหน้าที่ก็ได้รับการอบรมด้านเทคนิคการตีราคาตำแหน่งหรือการจัดระดับตำแหน่งมาแล้วเป็นอย่างดี แต่สิ่งที่ทำให้เรื่องนี้ไม่ยากเท่าที่คิดคือ ตำแหน่งต่าง ๆ นั้นมีจำนวนที่จำแนกยาก คือต้องพิจารณากันอย่างถี่ถ้วนรอบคอบเพียง ๕ เปอร์เซ็นต์ของตำแหน่งทั้งหมดในราชการพลเรือน ส่วนจำนวนที่เหลืออีก ๙๕ เปอร์เซ็นต์นั้นพอดูหน้าที่ก็จำแนกได้โดยง่ายไม่มีข้อโต้แย้ง เพราะความรับผิดชอบก็ดี คุณสมบัติและความรู้ของผู้ดำรงตำแหน่งก็ดี จำแนกตัวเองอยู่แล้วว่าควรจะอยู่ในสายงานใด ระดับใด

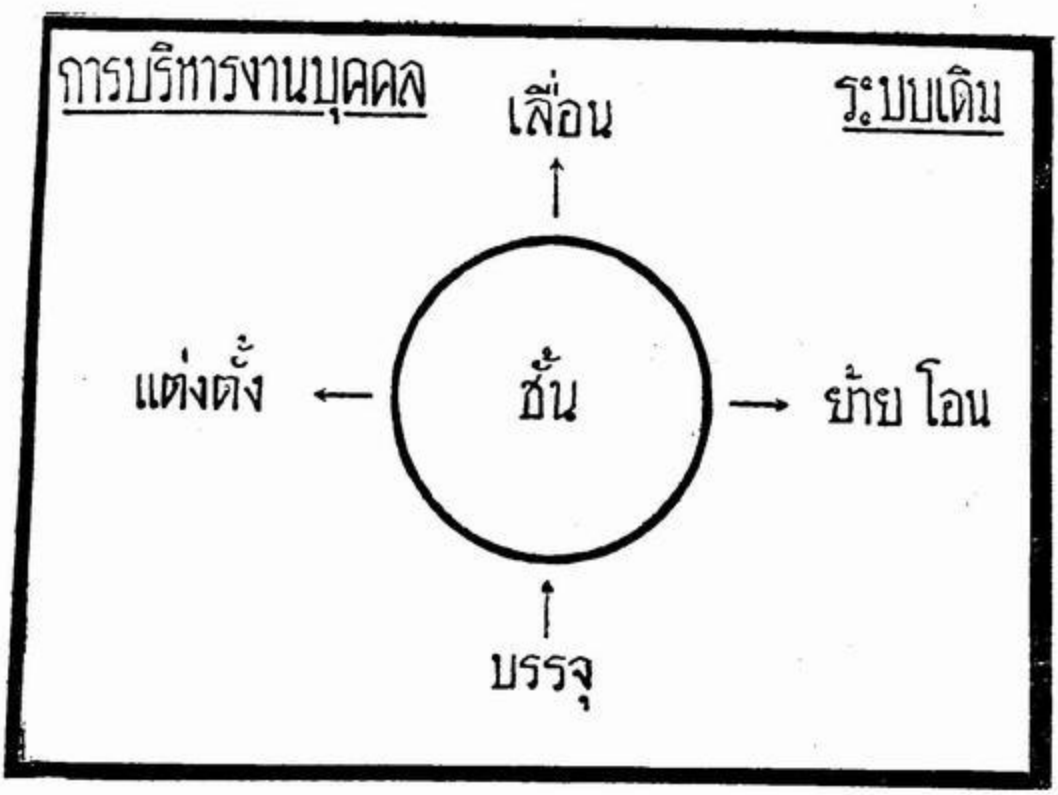
ถาม สำหรับการเปรียบเทียบระหว่างระดับตำแหน่งในสายงานต่าง ๆ นั้นมีวิธีการอย่างใดหรือว่าไม่จำเป็นจะต้องเปรียบเทียบกัน

ตอบ จำเป็นต้องเปรียบเทียบ เพื่อจะได้ให้ความเป็นธรรมและให้ได้มาตรฐานในการกำหนดอัตราเงินเดือนและการบริหารงานบุคคลอื่น ๆ เช่น การโยกย้ายระหว่างผู้ดำรงตำแหน่งในสายงานหนึ่งกับอีกสายงานหนึ่ง เป็นต้น ในการนี้ เราสร้างระดับเงินเดือนกลางขึ้นมาเรียกว่าระดับมาตรฐานกลาง โดยวิเคราะห์จากข้อมูลที่สำรวจได้มา เราจำแนกได้ว่าตำแหน่งในราชการพลเรือนทุกสายงานนั้นจำแนกออกเป็นมาตรฐานกลาง ได้ ๑๐ ระดับ ระดับที่ ๑ มีความรับผิดชอบง่าย ๆ ระดับที่ ๒ งานยากขึ้น เป็นระดับที่ส่วนใหญ่ต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับวิชาชีพชั้นสูงระดับที่ ๓ ส่วนใหญ่เป็นระดับนักวิชาการชั้นต้นบรรจุจากผู้ได้รับปริญญา ระดับที่ ๔ เป็นระดับหัวหน้าแผนกขนาดเล็ก หรือ ตำแหน่งอย่างอื่นที่มีงานเทียบเท่านี้ ระดับที่ ๕ เป็นระดับหัวหน้าแผนกขนาดใหญ่ ระดับที่ ๖ เป็นระดับหัวหน้ากอง ระดับที่ ๗ เป็นระดับผู้อำนวยการกอง ระดับที่ ๘ เป็นระดับรองอธิบดี ระดับที่ ๙ อธิบดี และระดับที่ ๑๐ ปลัดกระทรวง

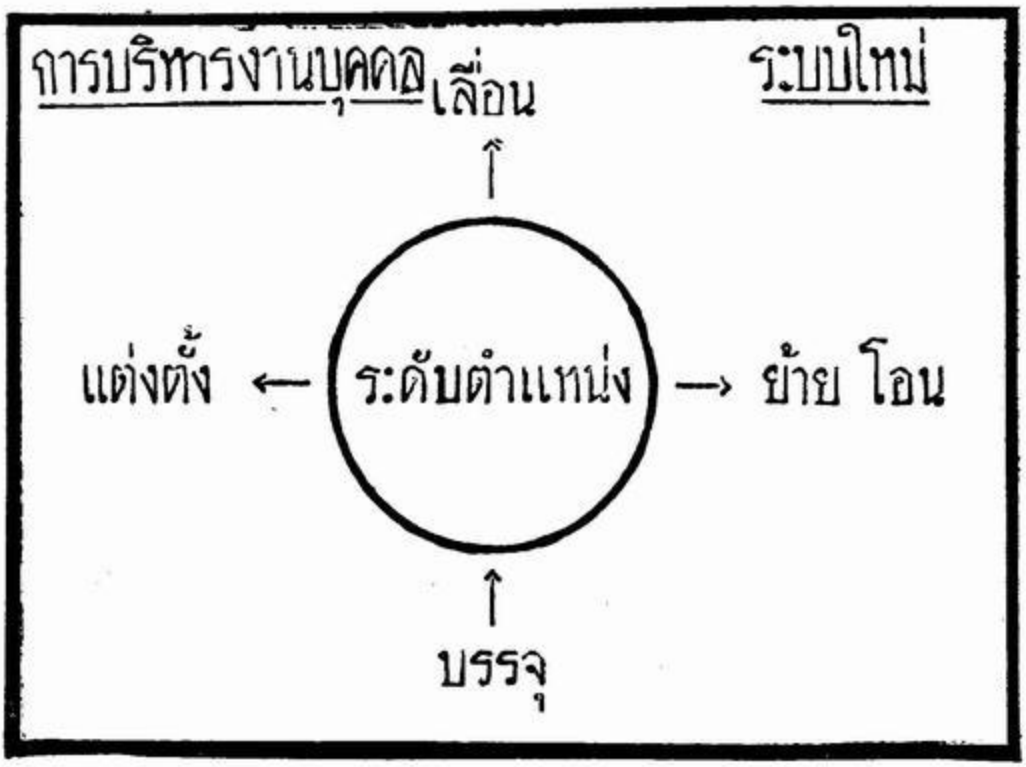
เมื่อมีระดับมาตรฐานกลางแล้ว เราก็เอาตำแหน่งในสายงานต่าง ๆ มาจับเข้ากับตำแหน่งในระดับมาตรฐานกลาง เช่น ตำแหน่งนกบัญชี ๑ ก็กำหนดไว้ว่าเป็นตำแหน่งในระดับมาตรฐานกลางที่ ๓ เพราะเป็นตำแหน่งนักวิชาการชั้นต้น เป็นต้น

ถาม เมื่อนำระบบจำแนกตำแหน่งมาใช้แล้วจะทำให้โครงสร้างของข้าราชการ และการบริหารงานบุคคลเปลี่ยนไปมากไหม

ตอบ โครงสร้างของข้าราชการจะไม่เปลี่ยน แต่วิธีการบริหารงานบุคคลบางประการ ตัวอย่างเช่น การบริหารงานบุคคลในระบบเดิมนั้น เราถือชั้นของข้าราชการเป็นหลักในการบรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน หรือ เลื่อนชั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ส่วนระบบใหม่นั้น ในการบรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน หรือเลื่อนตำแหน่ง ก็ถือเรื่อง ตำแหน่งและระดับของตำแหน่งเป็นหลัก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ถาม ตามระบบจำแนกตำแหน่งนี้ ข้าราชการโอนย้ายจากสายงานหนึ่งไปอีกสายงานหนึ่งได้ง่ายไหม

ตอบ ถ้าอยู่ในระดับมาตรฐานกลางเดียวกัน ก็ย้ายสายงานได้เลย ถ้ามีตำแหน่งและอัตราเงินเดือนว่าง เช่นจากพนักงานธุรการ ๓ ไปเป็นบุคลากร ๒

ถาม ถ้าอย่างนั้นแล้ว จะไม่เป็นบันไดทองหรือ สมมติว่าไม่มีตำแหน่งขึ้นทางสายงานหนึ่ง ผู้บังคับบัญชาก็อาจจะช่วยย้ายไปขึ้นในอีกสายงานหนึ่งได้ง่าย ๆ ซี

ตอบ ขึ้นยาก บางทีอาจจะไม่ได้ขึ้นเลยเสียด้วยซ้ำ เพราะการย้ายนั้นต้องย้ายไปในระดับเดียวกัน จะย้ายไปในตำแหน่งระดับสูงกว่าตำแหน่งเดิมไม่ได้ ส่วนการเลื่อนตำแหน่งนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง จะเลื่อนได้ต้องมีคุณสมบัติและความรู้ครบถ้วนเสียก่อน ถ้ายังไม่มีก็เลื่อนไม่ได้ การเลื่อนมีวิธีการกำหนดให้มีการสอบคัดเลือกแข่งขันกัน ตัวอย่างเช่น บุคลากรระดับ ๒ เป็นตำแหน่งในระดับมาตรฐานกลางที่ ๓ ย้ายไปเป็นนิติกรระดับ ๑ มาตรฐานกลางที่ ๓ ได้ แต่การจะขึ้นเป็นนิติกร ๒ ซึ่งเป็นหัวหน้า

แผนกกฎหมาย บุคลากรผู้นั้นต้องมีปริญญาทางกฎหมายและต้องมีประสบการณ์ในตำแหน่งนิติกร ๑ คือดำรงตำแหน่งนิติกร ๑ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒ ปี ถ้าผู้นั้นไม่มีปริญญาทางกฎหมายและไม่มีประสบการณ์ ๒ ปี ก็ไม่มีสิทธิสมัครสอบคัดเลือก จึงกล่าวได้ว่าบางทีจะไม่ได้เลื่อนตำแหน่งเสียด้วย

ถาม การเลื่อนตำแหน่งจากระดับหนึ่งขึ้นไปอีกระดับหนึ่งในสายงานเดียวกันนี้ ต้องมีกำหนดเวลาให้มีประสบการณ์ด้วยหรือ แล้วเลื่อนยากไหม

ตอบ ต้องมี เช่นเดียวกับระบบปัจจุบันแหละ ชั้นจัตวาจะเลื่อนเป็นชั้นตรีโดยปกติก็ต้องเป็นชั้นจัตวา ๕ ปี ชั้นตรีเป็นชั้นโทโดยปกติ ๓ ปี ระบบใหม่นี้ก็อย่างเดียวกัน การเลื่อนก็ต้องสอบคัดเลือกตามหลักสูตรและวิธีการที่ ก.พ. กำหนด โดยกรมเจ้าสังกัดเป็นผู้ดำเนินการสอบคัดเลือกเอง แล้วแต่งตั้งจากผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกเลื่อนตำแหน่งได้ โดยไม่ต้องแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่งตามลำดับคะแนน

ถาม ถ้าสอบไม่ได้เล่า เงินเดือนคงตันอยู่ต่อไปใช่ไหม

ตอบ ถ้าไม่ได้เลื่อนตำแหน่ง เงินเดือนก็จะตัน เมื่อขึ้นไปถึงขั้นสูงสุดของตำแหน่งนั้นแล้ว แต่ต้องหลายปีมากกว่าจะตัน เพราะเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของตำแหน่งหนึ่งนั้นต่างกันหลายขั้นมี ๑๕ ขั้นบ้าง ๒๐ ขั้นบ้าง ๒๕ ขั้นก็มี เว้นแต่ตำแหน่งสูงมาก ๆ จึงมีขั้นน้อย หมายความว่าถ้าได้เลื่อนเงินเดือนปีละขั้นก็จะอยู่ในตำแหน่งได้นานทีเดียว เพราะโดยปกติข้าราชการจะได้เงินเดือนขั้นต่ำของตำแหน่ง เว้นแต่ผู้ที่ได้เลื่อนตำแหน่งและรับเงินเดือนในขั้นสูงกว่าขั้นต่ำของตำแหน่งที่ได้เลื่อนแล้ว หรือในกรณีบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ก็จะได้รับเงินเดือนตามคุณวุฒิซึ่งอาจจะสูงกว่าขั้นต่ำของตำแหน่งได้

ถาม สมมติว่านายดีแท้ดำรงตำแหน่งนิติกร ๒ กรมเขาจะขอปรับตำแหน่งขึ้นเป็นนิติกร ๓ และเลื่อนขึ้นเป็นนิติกร ๓ ซึ่งทำให้ได้รับเงินเดือนสูงขึ้นจะทำได้หรือไม่

ตอบ ขอปรับได้ ถ้าตำแหน่งนั้นมีหน้าที่และความรับผิดชอบสูงขึ้นจนได้ระดับกับตำแหน่งนิติกร ๓ อื่น ๆ ส่วนการเลื่อนผู้ดำรงตำแหน่งนั้น จะเลื่อนได้ก็ต่อเมื่อมี

คุณสมบัติความรู้ประสบการณ์ครบถ้วน และผ่านการสอบคัดเลือกเลื่อนตำแหน่งตลอดจนกรมเขาตัดสินใจเลื่อนให้แล้ว ไม่ใช่ว่ามีอาวุโสหรือเงินเดือนติดขั้นสูงของตำแหน่ง หรือมีอายุมากแล้วก็จะเลื่อนได้สำหรับเงินเดือนนั้น ถ้าเงินเดือนยังต่ำอยู่ก็อาจข้ามขั้นไปรับขั้นต่ำของอัตราเงินเดือนตำแหน่งนิติกร ๓ ได้ แต่ถ้าได้เงินเดือนสูงกว่าขั้นต่ำอยู่แล้วก็คงได้เท่าเดิม

ถาม เมื่อใช้ระบบนี้แล้ว จะคงมีขั้นของข้าราชการพลเรือนอยู่ตามเดิมหรือว่าจะเลิกไป

ตอบ ขั้นยังคงมีอยู่ตามเดิม แต่ถ้าจะเลิกก็เลิกได้ ไม่กระทบกระเทือนถึงระบบใหม่ไม่เหมือนระบบปัจจุบันที่ใช้ขั้นเป็นหลักในการบริหารงานบุคคล เช่น ข้าราชการชั้นเอก ก็จะได้รับเงินเดือนในอัตราชั้นเอก ไม่ว่าจะทำหน้าที่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือสูงกว่าหัวหน้ากองการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการก็บรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการชั้นนั้นชั้นนั้น เป็นต้น ส่วนระบบใหม่นั้น ชั้นของข้าราชการพลเรือนจะมีความหมายน้อยลงไป การกำหนดอัตราเงินเดือนก็กำหนดตามตำแหน่ง การบรรจุแต่งตั้งก็ต้องบรรจุแต่งตั้งผู้ที่มีคุณสมบัติและความรู้ตามที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้นทุกตำแหน่งไป สำหรับการที่จะเลิกชั้นนั้น เห็นจะต้องพิจารณากันโดยคิดถึงผลได้ผลเสียอย่างรอบคอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วเสนอให้รัฐบาลพิจารณากำหนดเป็นนโยบายต่อไป

ถาม เท่าที่ได้ชี้แจงถึงระบบจำแนกตำแหน่งนี้มา ก็รู้สึกว่า ถ้านำมาใช้จะได้ประโยชน์เป็นอันมาก โดยเฉพาะในด้านการตีราคาตำแหน่ง หรือการกำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งก็จะได้มาตรฐานเป็นธรรมยิ่งขึ้น อีกประการหนึ่ง การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งก็จะได้คนที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งยิ่งขึ้น ก็เลยสงสัยว่าราชการพลเรือนนั้นควรจะนำระบบนี้มาใช้ตั้งนานแล้ว ทำไมถึงเพิ่งนำมาใช้

ตอบ ผลดีของระบบจำแนกตำแหน่ง มีหลายประการ อาทิ เช่น ช่วยให้การพิจารณาตำแหน่งง่าย รวดเร็วและประหยัดยิ่งขึ้น การกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นธรรมยิ่งขึ้น การคัดเลือกคนมีประสิทธิภาพ และประหยัดยิ่งขึ้น การตั้งคนให้ดำรงตำแหน่งจะเหมาะสมยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของตำแหน่งต่าง ๆ จะลดน้อยลง การ

ตรวจสอบ ควบคุมตำแหน่งจะสะดวกมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การควบคุมและติดตามผลงานจะได้ผลดียิ่งขึ้น ข้าราชการจะมีขวัญและกำลังใจดียิ่งขึ้น

ที่เพิ่งนำมาใช้เพราะแต่เดิมนั้นระบบชั้นยังพอใช้ได้อยู่ เพิ่งมามีปัญหาหนักในระยะ ๑๐ ปี หลังนี้ โดยเฉพาะในเรื่องตีราคาตำแหน่งดังได้กล่าวมาแล้ว ที่จะคิดแก้ปัญหานั้นก็ไม่ใช่ว่าจู่ ๆ ก็คิดขึ้นมาได้ เราต้องส่งคนไปศึกษาดูงานในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น เพื่อดูว่าเขาแก้ปัญหาในการบริหารงานบุคคลกันอย่างไร แล้วจึงนำแนวความคิดมาปรับใช้ ในบ้านเราบ้างเรื่องการจำแนกตำแหน่งนี้ก็ได้นำความคิดในการจัดระบบที่เขาเรียกว่า Position Classification มาปรับใช้ โดยได้รับความช่วยเหลือจาก USOM ที่ได้ส่งผู้เชี่ยวชาญจากรัฐแคลิฟอร์เนียมาให้คำปรึกษาและช่วยฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของเรา

ถาม อยากจะเรียนถามถึงเรื่องนี้พอดี เรื่องผู้เชี่ยวชาญนั่นแหละ มีพวกเราบางคนพูดว่าฝรั่งผู้เชี่ยวชาญนั้นเขาก็เชี่ยวชาญในระบบของเขา ถ้ามาแนะนำเราก็มักจะแนะนำในทำนองเป็นการลอกแบบฝรั่งมาใช้ ระบบของฝรั่งก็ควรจะเหมาะกับเมืองฝรั่ง ลอกแบบมาใช้เมืองไทยก็จะยุ่งกันใหญ่ เขาว่าอย่างนี้ มีความเห็นอย่างไร

ตอบ เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญนั้น ถ้าเป็นคนดีมีความเชี่ยวชาญจริง ๆ แล้ว ก็อาจใช้ความรู้ความชำนาญในงานสาขาที่เขาเชี่ยวชาญอยู่ไปใช้เพื่อประกอบการพิจารณาได้อย่างรอบคอบประกอบการแก้ปัญหาได้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพราะการเป็นผู้เชี่ยวชาญที่แท้จริงนั้น ต้องเชี่ยวชาญทั้งในด้านวิชาการและปฏิบัติการ และต้องสามารถใช้ความเชี่ยวชาญนั้นแก้ปัญหาได้ด้วย อย่างไรก็ดี สำหรับการปรับปรุงระเบียบข้าราชการพลเรือนของเรานั้น เราไม่ได้ลอกแบบฝรั่งเรานำแนวความคิดทั้งของฝรั่งอเมริกัน ฝรั่งยุโรป และทั้งของคนเอเชียมาพิจารณาปรับใช้ ผู้เชี่ยวชาญเขามาแนะนำว่าปัญหาอย่างนี้ถ้าเกิดขึ้นในเมืองเขา เขาจะแก้ไขอย่างไร ในเมืองเราจะแก้ไขอย่างนั้น เราเป็นผู้ตัดสินเองว่าจะดำเนินการอย่างไร เฉพาะในเรื่องการ

จำแนกตำแหน่งนี้ก็เช่นเดียวกัน ระบบที่สร้างขึ้นมาเป็นระบบไทย ๆ เช่น ยังให้มีชั้นของข้าราชการพลเรือนอยู่ การโอนย้ายระหว่างสายงานให้ทำได้โดยสะดวก เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ จึงต้องเสียเวลานานพอสมควรกว่าจะตกลงนำแนวความคิดในเมืองไทย

ถาม พึ่งคำอธิบายแล้ว ทำให้สบายใจขึ้นเกี่ยวกับเรื่องจำแนกตำแหน่งนี้ แต่สงสัยในข้อที่ได้ทราบว่าจะใช้เฉพาะบางกรม เช่น ในสำนักงาน ก พ. ก่อน ทำไมไม่ใช้ทุกกรมเล่า

ตอบ ต่อไปก็จะใช้ในทุกกรมในฝ่ายราชการฝ่ายพลเรือน แต่ในระยะต้น ๆ นี้ เนื่องจากเป็นระบบใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญจากระบบเดิมหลายอย่าง จึงต้องเตรียมการเกี่ยวกับแผนงานและการวางรายละเอียดในระเบียบวิธีปฏิบัติ ให้รัดกุมและสะดวกแก่การปฏิบัติ จึงได้ปรับใช้ในสำนักงาน ก.พ. ก่อน เพราะสำนักงาน ก.พ. เป็นกรมเจ้าของเรื่องและเป็นกรมเล็กสะดวกแก่การปรับใช้ นอกจากนี้วิธีดำเนินการในการปรับใช้ในสำนักงาน ก.พ. จะได้ใช้เป็นแบบในการปรับใช้ในกรมอื่น ๆ อีกด้วยเมื่อได้เตรียมการอย่างรอบคอบรัดกุม และได้ปรับใช้ในกรมต่าง ๆ ประมาณ ๒๐ กรม แล้วจึงจะเสนอขอแก้ไขกฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือนเพื่อนำระบบนี้มาใช้ในกระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือนทุกส่วนราชการพร้อมกัน

ถาม ระบบนี้จะสามารถแก้ปัญหาเรื่องการช่วยเหลือ พวกพ้อง และความไม่ยุติธรรมต่าง ๆ ในราชการพลเรือนได้เป็นอย่างดีไหม

ตอบ สำหรับทางด้าน ก.พ. ซึ่งเป็นผู้พิจารณาเกี่ยวกับตำแหน่ง และอัตราเงินเดือนนั้น ระบบนี้จะช่วยให้เกิดความเป็นธรรม ให้ได้มาตรฐานรวมทั้งให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและประหยัดกว่าวิธีปฏิบัติในปัจจุบันนี้ ส่วนที่ว่าจะแก้ปัญหาเรื่องการช่วยเหลือพวกพ้องความไม่ยุติธรรมเกี่ยวกับตัวบุคคลนั้น เป็นเรื่องของกรมเจ้าสังกัด เพราะเป็นการจัดการเกี่ยวกับตัวบุคคลโดยตรง ไม่ใช่เรื่องระบบหรือระเบียบ เชื่อว่าผู้บังคับบัญชาพิจารณาตัดสินและสั่งการเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวบุคคลไปตามแนวทาง

ดำเนินการตามระบบนี้ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการดำเนินการตามระบบคุณธรรมหรือ Merit System แล้ว ก็จะเกิดความยุติธรรมในการบริหารงานบุคคล อันจะเป็นผลโดยตรงให้ราชการมีประสิทธิภาพ ประหยัดและได้ประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นที่พอใจของประชาชนมากยิ่งขึ้น

ถาม ระบบจำแนกตำแหน่ง จะช่วยแก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนผู้มีวิชาชีพบางจำพวกในราชการพลเรือนได้หรือไม่

ตอบ จะช่วยตรง ๆ นั้น ไม่ได้ เพราะสาเหตุสำคัญแห่งการขาดแคลนอยู่ที่การผลิตไม่พอ แต่ระบบนี้จะช่วยได้ทางอ้อม เช่น กำหนดให้ผู้มีวิชาชีพที่ขาดแคลนนั้นใช้เวลาทำหน้าที่ในวิชาชีพของตนอย่างเต็มที่ หรือเปิดโอกาสให้บรรจุแต่งตั้ง เลื่อนตำแหน่งได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น หรืออาจจะพิจารณากำหนดค่าตอบแทนพิเศษเพื่อจูงใจให้บุคคลที่หายากพวกนี้เข้ารับราชการและคงอยู่ในราชการตลอดไป รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาวางแผนกำลังคนและแก้ปัญหาอื่น ๆ ในบุคคลจำพวกที่ขาดแคลนด้วย

ถาม นอกจากเรื่องจำแนกตำแหน่งแล้ว ทาง ก.พ. มีโครงการปรับปรุงอะไรอีก

ตอบ โครงการสำคัญอีกโครงการหนึ่งคือ การสอบเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเวลานี้เรามีส่วนราชการอยู่ ๑๐๐ กว่ากรม ต่างกรมต่างสอบเพื่อบรรจุในตำแหน่งงานอย่างเดียวกันการที่ต่างกรมต่างสอบรู้สึกว่าไม่ได้มาตรฐาน และเสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายมากเกินควร ทาง ก.พ. จึงได้มีแผนการที่จะนำระบบการทดสอบแบบทันสมัยมาใช้ในราชการพลเรือน

ถาม การสอบแบบใหม่นี้จะได้มาตรฐานและประหยัดอย่างไร

ตอบ ที่ว่าจะได้มาตฐานคือ ถ้าเป็นตำแหน่งอย่างเดียวกัน ไม่ว่าอยู่ในส่วนราชการไหนก็ต้องใช้ข้อสอบและวิธีการทดสอบอย่างเดียวกัน ข้อสอบนั้นก็ต้องเชื่อถือได้ และมีมาตรฐานที่จะวัดผลในสิ่งที่ควรวัดได้เป็นอย่างดี ที่ว่าประหยัดนั้น คือขณะนี้ การสอบข้อเขียนส่วนใหญ่ใช้ข้อสอบแบบอัตนัย คือถามสั้น ๆ ๔—๕ ข้อ แล้วตอบยาว ๆ

มีการสอบกันหลายวิชาต้องใช้เวลาสอบ ๓—๔ วัน ส่วนการสอบข้อเขียนแบบใหม่จะใช้ข้อสอบแบบปรนัยเป็นส่วนใหญ่ คือถามยาวตอบสั้น ทำให้ตอบได้รวดเร็ว สามารถในวันเดียวทั้ง ๆ ที่วิชาสอบเท่ากันผู้มาสอบก็ไม่ต้องเสียเวลามาก การตรวจรวดเร็ว สอบเสร็จได้มาตรฐาน แบบการตรวจข้อสอบปรนัยทั้งหลาย

ถาม ก.พ. ใช้ระบบการสอบแบบใหม่ในทุกกระทรวงทบวงกรมหรือยัง

ตอบ ยังไม่ได้ใช้ กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ แต่ได้เคยทำเป็นโครงการสาธิตมาแล้วหลายครั้งแต่ละครั้งมีผู้เข้าสอบเป็นจำนวนพัน ๆ คน ก็สามารถทราบผลการสอบได้อย่างรวดเร็ว การสอบได้มาตรฐาน ประหยัด และเป็นที่พอใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเรื่องการสอบแบบใหม่นี้ สำนักงาน ก.พ. ได้เตรียมการปรับปรุงไว้เกือบจะพร้อมมูลแล้ว คงจะมีการปรับปรุงเป็นการใหญ่เร็ว ๆ นี้

ถาม นอกจากนี้มีโครงการอะไรอีก

ตอบ โครงการปรับปรุงวินัยข้าราชการ เรื่องนี้ ก.พ. เห็นว่าสำคัญมากถ้าข้าราชการมีประสิทธิภาพและได้ประโยชน์ต่อส่วนรวมมากยิ่งขึ้น เรื่องนี้เมื่อได้มีการศึกษาปัญหาและวิธีแก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้วจะได้นำเสนอให้รัฐบาลพิจารณาต่อไป นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงอื่น ๆ ที่กำลังอยู่ในระหว่างริเริ่มดำเนินการ เช่น โครงการฝึกอบรมข้าราชการพลเรือน เป็นต้น

"คลายอารมณ์"

รวบรวมและคัดแปลงโดย "นายชอว์"

รายการนินทาหัวหน้าแผนก

ข้าราชการ ๑ "นี่คุณรู้ไหม หัวหน้าแผนกคนใหม่ของเราไม่เอาไหนเลย ทำอะไรก็ไม่ได้ความสักอย่าง ยกเว้นอยู่อย่างเดียวคืองานร่างหนังสือ"

ข้าราชการ ๒ "แปลว่าแกร่างหนังสือเก่งยังงั้นซี ใช่ไหมล่ะ"

ข้าราชการ ๑ "ไม่ใช่หรอก แปลว่าแกไม่เคยร่างหนังสือเลยต่างหาก"

หัวหน้ากองกลุ้ม

หัวหน้ากอง (กลับจากประชุม) "เอ๊ะ คุณสมศรีไปไหนนะ"

ประจำแผนก "ไปเบรค ครับ"

หัวหน้ากอง "แล้วคุณสมทรงล่ะ"

ประจำแผนก "ไปเบรคครับ"

หัวหน้ากอง "คุณสมสมัยล่ะ"

ประจำแผนก "ก็ไปเบรคอีกน่ะแหละครับ"

หัวหน้ากอง (หัวเสีย) "ว้า แล้วผมจะทำอะไรได้ล่ะ เล่นไปเบรคแล้วเบรคแตกกันหมดยังงี้"

ประจำแผนก "ก็ไปเบรคด้วยซีครับ"

เรื่องเบรคอีกที

หัวหน้าแผนก "นี่ เธอ เธอไปเบรคตอนสิบโมงเช้าแล้วก็ตอนบ่ายสามโมงทุกๆ วันน่ะ ระวังจะติดเป็นนิสัยนะจ๊ะ"

ประจำแผนกสาว "ไม่เป็นไรหรอกค่ะ ก็หนูทำอย่างนี้มาตั้งปีแล้ว ไม่เห็นติดเป็นนิสัยเลยนี่คะ"

เรื่องของข้าราชการหญิง

ข้าราชการหญิง ๑ "นี่เธอจ๊ะ เธอร่างหนังสือยังไงกันจ๊ะยังกะเสมียนใหม่ร่างแน่ะ"
ข้าราชการหญิง ๒ "อ้าว ก็เสมียนใหม่ร่างน่ะซี ฉันไม่ได้ร่างหรอก"
ข้าราชการหญิง ๑ "ตาย ตาย เสมียนใหม่ร่างหรอกหรือ ดูยังกะเธอร่างแน่ะ"

เสียท่าเพราะความดีใจ

ระหว่างหยุดพักการผึก

พลทหาร ๑ "นี่เกลอ ได้ข่าวว่าเกลอเคยเรียนกฎหมายไม่ใช่หรือ ทำไมเสียท่าต้องมาเป็นพลทหารล่ะ"

พลทหาร ๒ "กันก็คิดหาทางเลี่ยงแล้ว ก่อนไปคัดเลือก ก็อ่านพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหารแล้ว วันคัดเลือกก็เลยแกล้งเป็นคนหูหนวก กรรมการคัดเลือกจะพูดสั่งอะไรก็แกล้งทำเป็นไม่ได้ยินเสีย"

พลทหาร ๓ "แล้วไงล่ะ"

พลทหาร ๒ "หนักเข้าเขาเห็นไม่ได้ความแน่ คือนึกว่ากันหูหนวกจริง เขาก็เลยบอกให้กันกลับบ้านได้ ด้วยความดีใจกันก็เลยรีบเดินออกไป นั่นแหละเหตุที่ทำให้ต้องมาเป็นพลทหารละ เกลอเอ๋ย"

สถาบันการศึกษาที่ดี

ในโอกาสเปิดเทอมใหม่

ผู้สื่อข่าว "ท่านอยากให้สถาบันการศึกษาของไทยเราเป็นแบบใดครับ"

นักวิชาการ "ผมอยากให้มีการกวดขันทางด้านวิชาการให้มากกว่านี้ คือสอนกันให้ครบ

ตามหลักสูตรแล้วก็ตั้งใจสอนกันหน่อย ผู้ที่เรียนจบไปจะได้เป็นผู้ที่มีความรู้จริง ๆ ไม่ใช่สักแต่ว่าเรียนจบ ทำอะไรก็ไม่ได้"

นายตำรวจ "ผมอยากให้มีการอบรมเรื่องความประพฤติกันให้มากหน่อย จะได้ไม่มีเรื่องวิวาทกันกับสถานศึกษาอื่น ๆ"

ผู้จบ ม.ศ. ๕ (ตกค้าง) "ผมอยากให้สถาบันทุกแห่งเปิดเป็นตลาดวิชาอย่างมหาวิทยาลัยรามคำแหงครับ พวกผมจะได้มีโอกาสเรียนหนังสือกันให้ถึงขั้นปริญญาทุกคน"

ข้าราชการจัตวา (ลูก๕) "ผมอยากให้มีโรงเรียนที่ไม่เก็บค่าเล่าเรียนครับ"

คนอย่างนี้ก็มีด้วย

คนไข้ ๑ "อาการของเพื่อนเป็นอย่างไรบ้าง"

คนไข้ ๒ "แย่มากเพื่อน เห็นหมอบอกว่าจะหายและกลับบ้านได้พรุ่งนี้ แต่จะต้องตายภายใน ๑ ปี"

คนไข้ ๑ "อ้าว แล้วคุณจะกลับไปทำราชการต่อไหม"

คนไข้ ๒ "ไม่หรอก ผมจะลาออกแล้วไปเป็นคอมมิวนิสต์"

คนไข้ ๑ "เอ๊ะ ไหงงั้นล่ะ"

คนไข้ ๒ "โธ่ คุณก็ ผมน่ะเกลียดไอ้พวกคอมมิวนิสต์อย่างเข้ากระดูกดำเลย ไหน ๆ จะตายทั้งทีก็ขอให้ไอ้คอมมิวนิสต์มันตายไม่ดีกว่าหรือ"

คนเก่ง

เสมียนพนักงาน ๑ "หัวหน้ากองของฉันจบปริญญาจากต่างประเทศ แต่ทำงานเก่งไม่เท่าฉันหรอก เธอเชื่อไหม"

เสมียนพนักงาน ๒ "ไม่เชื่อหรอก เป็นไปไม่ได้ ไม่จริง"

เสมียนพนักงาน ๑ "ทำไมจะไม่จริงล่ะ ก็ท่านทำงานเก่งกว่าฉันไงล่ะ"

ถามเพลินไป

การสอบสัมภาษณ์ครั้งหนึ่ง

กรรมการ "ชื่ออะไร เรานะ"

ผู้เข้าสอบ "เด่น โด่งดัง ครับผม"

กรรมการ "เอ หน้าตาคุ้น ๆ นี่ รู้จักกันหรือเปล่านี่"

ผู้เข้าสอบ "ผมเคยเห็นท่าน บ่อย ๆ ครับผม"

กรรมการ "เคยเห็นที่ไหน"

ผู้เข้าสอบ "ที่ที่ผมทำงาน ครับผม"

กรรมการ "ทำงานที่ไหนล่ะ เรานะ"

ผู้เข้าสอบ "โอ เค โมเต็ล ครับผม"

กรรมการ (หันไปบอกกรรมการอีกท่านหนึ่ง) "ผมผ่านครับ เชิญคุณสัมภาษณ์ต่อได้"

เย็บปกแข็งรวมเล่ม

วารสารข้าราชการ ปี ๒๕๑๓ และปีก่อน ๆ

ค่าเย็บปก ๑๕.๐๐ บาท

ค่าส่งกลับทางไปรษณีย์ ๕.๐๐ บาท

ส่งเย็บได้ที่บริการสวัสดิการ ก.พ.

สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก กรุงเทพ ฯ ๓

ส่งเงินในนามผู้จัดการสวัสดิการ ก.พ.

ข้าราชการที่หัวหน้ารัก

โดย หัวหน้า

เนื่องจากได้มีบทความในวารสารข้าราชการพูดถึงลักษณะของหัวหน้าที่ดีและไม่ดีเป็นอย่างไรกันเสมอมา เป็นอันเข้าใจกันว่าสมัยนี้ก่อนที่จะมีการปรับปรุงอะไร ควรที่จะมีการปรับปรุงคนระดับหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาระดับสูงสุดให้ดีเสียก่อนเป็นประการสำคัญ แล้วข้าราชการใต้บังคับบัญชาก็ย่อมดีตามไปด้วย ซึ่งก็น่าจะมีการทดลองปฏิบัติกันดูให้ทั่วถึงกัน เชื่อว่าคงจะมีอะไร ๆ ที่ดีงามขึ้นเป็นอันมากทีเดียว

สำหรับวันนี้เพื่อให้หัวหน้ามีโอกาสแสดงความรักบ้าง ก็เลยเปิดโอกาสให้หัวหน้าบอกกล่าวด้วยว่าหัวหน้าชอบหรือรักข้าราชการที่มีคุณลักษณะอย่างไร แต่คงไม่ได้หมายถึงข้าราชการประเภทหน้าหวาน ตาแฉะ แล้วก็ ๓๖—๓๖ หรืออะไรทำนองนั้น ลองอ่านดูซิครับว่าหัวหน้าชอบอย่างไร

หัวหน้าคนที่ ๑ บอกว่า ผมชอบข้าราชการที่ อุทิศเวลาให้แก่ราชการ โดยประพฤติตนเป็นผู้รักษาเวลาที่เคร่งครัด คือเป็นข้าราชการที่ไม่เคยมาทำงานสายเลย ส่วนใหญ่จะกระหืดกระหอบมาลงเวลาทันก่อนขีดเส้นแดงเสมอ เสร็จแล้วก็ขับรถออกไป หรือไม่ก็หายไป ส่วนจะกลับเมื่อไหร่ก็แล้วแต่หัวหน้าโดยตรงจะเป็นหัวหน้าที่ดีมากดีน้อยแค่ไหน หรืออีกประเภทหนึ่งก็เป็นข้าราชการที่ลงเวลาไปและกลับด้วยความเรียบร้อย แต่ระหว่างเวลางานเธอทำธุรกิจของเธอสารพัดธุรกิจ มีตั้งแต่สนทนาตอบปัญหาหัวใจ ดูหมอ ไปจนกระทั่งค้าขาย ขายผ้า ขายที่ดิน เดินนายหน้า ออกดอกเบี้ย ฯลฯ ประเภทนี้ไม่ต้องเช่าทั้งออฟฟิศและโทรศัพท์ หลวงออกให้

หัวหน้าคนที่ ๒ บอกว่า ผมชอบข้าราชการที่ รักษาระเบียบโดยเคร่งครัด เป็นต้นว่าข้าราชการที่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการลาและกฎ ก.พ. ว่าด้วยการ

เลื่อนขั้นและอันดับเงินเดือน คือข้าราชการเหล่านี้จะลางานเป็นระยะ ๆ สุดแล้วแต่เหตุการณ์ เช่น ชุมนุมญาติมิตรดีกไป ไม่มีคนเลี้ยงลูก แอบไปเรียนพิเศษ ปวดหัวตัวร้อน เป็นหวัดคัดจมูก ปวดท้อง เป็นไข้ ฯลฯ ส่วนมากก็เป็นโรคพื้น ๆ นี่แหละ ข้าราชการเหล่านี้มักจะลาในลักษณะคล้ายๆ กันเป็นประจำ เช่นคนไหนเป็นไข้หวัดก็เป็นบ่อย ปวดท้อง ท้องเสียก็มักจะท้องไม่ดีเรื่อย บางคนมักจะลาวันศุกร์เพื่อให้หยุดติดต่อกันได้ ๓ วัน บางคนก็ชอบลาวันจันทร์ เพราะติดต่อกันมาตั้งแต่เสาร์อาทิตย์ ยังไม่สร่างหรือยังไม่หายง่วง

หัวหน้าคนที่ ๓ บอกว่า ผมชอบข้าราชการที่เป็นคนเก่ง เคร่งวิชา ข้าราชการประเภทนี้มักจะถือตัวว่าเป็นคนเก่งไม่ต้องง้อเพื่อนฝูงไม่ค่อยชอบเอาอย่างใคร ชอบทำอะไรแปลกกว่าเพื่อน คล้าย ๆ กับแสดงว่าฉันเป็นผู้มีหัวคิดริเริ่ม แต่คงไม่รู้ว่าที่เขาเรียกว่า หัวคิดริเริ่มนั้นคืออะไร ไม่ค่อยรู้จักโอนอ่อนตามเสียงข้างมาก พวกนี้มักนึกว่าตัวเองทำอะไรถูกทุกอย่าง คนอื่นไม่ได้เรื่อง ชอบบินเดี่ยว ไม่ค่อยสนใจเรื่องส่วนรวมและเพื่อนร่วมงาน

หัวหน้าคนที่ ๔ บอกว่า ผมชอบข้าราชการที่ยึดถือสุภาษิต ตนเป็นที่พึ่งของตน ข้าราชการประเภทนี้สนใจแต่เรื่องส่วนตัว คิดแต่จะหาช่องโอกาส หาประโยชน์สำหรับตนเอง ส่วนงานราชการหรืองานส่วนรวมนั้นเป็นเครื่องประกอบ หรือถ้างานราชการใดที่ตนจะได้ประโยชน์ด้วยละก็ชอบ แต่งานไหนที่ทำเพื่อส่วนรวมโดยตนเองไม่ได้อะไรละก็ไม่ค่อยสนใจเท่าไร

หัวหน้าคนที่ ๕ บอกว่า ผมชอบข้าราชการที่ยึดถือสุภาษิตที่ว่า งานคือเงิน เงินคืองานบันดาลสุข คือว่างานอะไรที่ไม่เป็นเงินหรือไม่ได้เงินก็จะไม่ทำ จะทำก็เฉพาะที่ได้เงิน แล้วก็สนใจเที่ยวหางานที่เป็นเงินทั้งนั้น ไม่ว่าเป็นกรรมการ อนุกรรมการ ได้เบี้ยประชุม หรือว่าทำงานที่มีชื่อ ๆ หา ๆ จับจ่ายเงินแล้วก็ชอบนัก

หัวหน้าคนที่ ๖ บอกว่า ผมสนใจข้าราชการที่สนใจในการศึกษา หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เรื่อย ๆ คือใครมีอะไรให้เรียนเป็นเรียนเรื่อย ๆ สอบเรื่อย จนใช้เวลาราชการในการเรียนหาความรู้เสียหมด แทบไม่ค่อยได้ทำงานก็ว่าได้ เช่นรับราชการมา ๑๐ ปี แต่มัวเรียนในประเทศ

ต่างประเทศเสีย ๗ ปี พอกลับมาทำงานได้สักปี ๒ ปี ก็โอนย้ายไปทำงานที่อื่นที่ให้ประโยชน์ดีกว่าต่อไป ใหม่

หัวหน้าคนที่ ๗ บอกว่า ผมชอบข้าราชการที่มีความสามารถในการบริหาร คือส่วนใหญ่มักจะเป็นในแขนงบริหารธุรกิจ มีธุรกิจสารพัด แต่ทำงานให้ทางราชการเพียงส่วนน้อยเมื่อเวลาเหลือ บ้านช่องของตนเองใหญ่โตหรูหรา มีทรัพย์สมบัติมหาศาล แต่ที่ทำงานของตนมีแต่ขาดทุนและรกรุงรัง

หัวหน้าคนที่ ๘ บอกว่า ผมชอบข้าราชการที่เป็น นักปกครอง คือเป็นนักปกครองนอกแบบที่สามารถ ไม่ว่าเด็กสาว ๆ ที่ทำงานหรือทางบ้าน แถมยังมีหลายบ้านเสียด้วย ความจริงข้าราชการประเภทนี้มีความสามารถทั้งการปกครอง การเศรษฐกิจ และการบริหาร

ว่าง ๆ หัวหน้าผู้ใดพบเห็นข้าราชการนอกจากประเภทที่กล่าวมาแล้วกรุณาส่งข่าวเพิ่มเติมยังวารสารข้าราชการก็อาจจะได้ช่วยกันรวบรวมและจำแนกประเภทของข้าราชการให้ได้สมบูรณ์กว่านี้

การปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือน ในรัชสมัยสมเด็จพระบิยมหาราช

โดย เฉียว ธรรมาธิปติ

ข้าราชการพลเรือนมีบทบาทเกี่ยวพันกับความเป็นอยู่ของประชาชน นับตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งวาระสุดท้ายแห่งชีวิต ข้าราชการพลเรือนเป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารราชการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรัฐบาลในการดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงปลอดภัยและเจริญก้าวหน้าทั้งในทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน และประเทศชาติในส่วนรวม

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว "พระบิยมหาราช" ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจด้วยพระปรีชาญาณและพระวิริยอุตสาหะอันยอดเยี่ยม จนกระทั่งทรงสามารถนำประเทศไทยผ่านมรสุมแห่งลัทธิล่าเมืองขึ้นของมหาอำนาจทางตะวันตกมาได้โดยสวัสดิภาพ ทรงปรับปรุงระบบการปกครองประเทศ ทรงวางรากฐานแห่งความเจริญก้าวหน้าทั้งในทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประเทศชาติสุดที่จะพรรณนา เพื่อเป็นการน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ จึงขอนำพระราชกรณียกิจของพระองค์ในการปรับปรุงระบบการปกครอง และปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือนให้ทันสมัย เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตัวจักรสำคัญ เพื่อความอยู่รอดปลอดภัยของประเทศ และเร่งรัดพัฒนาชาติประเทศให้ก้าวหน้า สมดังพระราชประสงค์

เพื่อความเข้าใจเรื่องนี้ให้ดียิ่งขึ้น ผู้เขียนขอลำดับขั้นตอนของการเสนอบทความโดยเริ่มจากสภาพของระบบการปกครองและระบบข้าราชการพลเรือนก่อนการปรับปรุง มูลเหตุสำคัญในการปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือน กระบวนการปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือน การปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือนเป็นรากฐานและมรดกตกทอดถึงระบบข้าราชการพลเรือนในสมัยปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

๑. ระบบการปกครอง และระบบข้าราชการพลเรือนก่อนการปรับปรุง

เพื่อให้ทราบสภาพของระบบการปกครองและระบบข้าราชการพลเรือนก่อนสมัยปรับปรุง จึงขอนำเรื่องระบบราชการ การรับราชการ ประเพณีการกินเมือง และระบบศักดินา มากล่าวโดยสังเขปดังนี้

๑.๑ ระบบข้าราชการ

ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราช ได้ถือเอาพระอาญาสิทธิของพระมหากษัตริย์เป็นหลักในการปกครอง ระบบข้าราชการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารราชการแผ่นดินนั้น ข้าราชการทุกฝ่ายมีฐานะเป็นข้าราชบริพารของพระมหากษัตริย์ การบรรจุแต่งตั้ง การให้บำเหน็จความดีความชอบ การเลื่อนชั้นยศ ตลอดจนการให้ออกจากราชการก็เป็นไปตามพระราชอัธยาศัยขององค์พระมหากษัตริย์ หรือผู้บังคับบัญชาชั้นรอง ๆ ลงมา

ระบบข้าราชการพลเรือนของไทย นับตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงกรุงรัตนโกสินทร์สมัยก่อนการปรับปรุงในสมัยรัชกาลที่ ๕ มีลักษณะเป็นการจัดระบบบริหาร ข้าราชการฝ่ายทหารรวมกับฝ่ายพลเรือน แม้พระเจ้าอู่ทองได้ทรงนำเอาระเบียบการแบบจตุสดมภ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ กรม คือ กรมเมือง กรมวัง กรมคลัง และกรมนา มาใช้ และในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้มีการปรับปรุงระเบียบบริหารโดยจัดตั้งตำแหน่งอัครมหาเสนาบดีขึ้น ๒ ตำแหน่ง คือ พระสมุหกลาโหม ให้บังคับบัญชาฝ่ายทหาร และพระสมุหนายกให้บังคับบัญชาฝ่ายพลเรือน แต่ก็ไม่อาจแยกราชการทหารกับพลเรือนออกจากกันได้โดยเด็ดขาด

การแยกข้าราชการออกเป็นฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหารสมัยนั้นกระทำได้ยาก เพราะเป็นระยะเวลาที่กำลังสร้างชาติ จำเป็นต้องระดมสรรพกำลังข้าราชการทุกฝ่าย ทุกหน่วย และกำลังประชาชน เพื่อสร้างความมั่นคงและความเจริญให้แก่ชาติ ข้าราชการผู้ใดจะเหมาะสมแก่ตำแหน่งใด เพียงใดอยู่ที่พระราชวินิจฉัยของพระเจ้าแผ่นดิน และทำงานอย่างที่พระองค์ทรงมอบหมาย เมื่อยามศึกสงคราม ก็จะสมทบกันทั้งฝ่ายทหาร และพลเรือน ก็จะเป็นแม่ทัพนายกองคุมทหารเข้าสงครามในหัวเมืองต่าง ๆ ก็บริหารราชการพลเรือนกับทหารร่วมไปเช่นเดียวกัน โดยมีเจ้าเมืองเป็นผู้บัญชาการกองทัพเมืองนั้น

ระบบการบริหารราชการในลักษณะดังกล่าวนี้ยังคงใช้มาจนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงปรับปรุงระบบบริหารราชการแผ่นดินโดยการจัดตั้งกระทรวง ทบวงกรมแผนใหม่ เริ่มด้วยการทดลองในปี พ.ศ. ๒๔๓๑ จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๔๓๕ ได้ทรงปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน โดยจัดตั้งกระทรวง ๑๒ กระทรวงขึ้น ได้มีการ

กำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละกระทรวงเป็นส่วนสัด มีเสนาบดีปกครองบังคับบัญชาแต่ละกระทรวงอย่างมีศักดิ์เสมอกัน และยกเลิกตำแหน่งอัครมหาเสนาบดีทั้ง ๒ คือ พระสมุหกลาโหม และพระสมุหนายก เสีย ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๓๗ ได้มีการปรับปรุงราชการบริหารในส่วนภูมิภาคเสร็จเรียบร้อย มีพระบรมราชโองการแบ่งเป็นหน้าที่ระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทยเสียใหม่ โดยให้กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย บำรุงรักษาความเจริญในพระราชอาณาเขตทั่วไป เว้นไว้แต่ในกรุงเทพฯ กับเมืองเขตแขวงกรุงเทพฯ ส่วนกระทรวงกลาโหมมีหน้าที่กำกับรักษาการทั้งปวงเกี่ยวกับทหารบก ทหารเรือ และเครื่องสรรพาวุธยุทธภัณฑ์และป้อมค่าย คู อู่เรือรบและพาหนะสำหรับทหาร เป็นต้น อันนับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นระบบข้าราชการพลเรือน ซึ่งแยกจากฝ่ายทหารตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๓๗ เป็นต้นมา

๑.๒ การเข้ารับราชการ

ในระบบราชการพลเรือนรวมกับทหารดังกล่าวแล้วนั้น การเข้ารับราชการอาจจำแนกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ การเข้ารับราชการโดยความสมัครใจ และการเข้ารับราชการโดยถูกเกณฑ์

ข้าราชการพวกที่สมัครใจเข้ารับราชการแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทคือ ประเภทแรกเป็นพวกที่ฉวยตัวเป็นมหาดเล็กในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เข้าเฝ้าจนรู้ราชการงานเมืองแล้วจนได้รับสัญญาบัตรเป็นขุนนาง ส่วนประเภทที่สองได้แก่ลูกคหบดีสมัครเข้ารับราชการตั้งแต่เป็นเด็กหนุ่มฝากตัวให้นายเวรใช้สอยและฝึกหัดเป็นเสมียนก่อนจนได้มีความรู้ได้เลื่อนตำแหน่งตามลำดับตามความสามารถ

สำหรับหลักเกณฑ์ในการสรรหาข้าราชการประเภทนี้เข้ารับราชการ อาจสรุปได้ว่าประการแรกถือความ ไว้วางใจและความจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์ เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของพระราชบัลลังก์และประโยชน์สุขของราษฎร จึงต้องมีพิธีดื่มน้ำพระพิพัฒน์สัตยาเป็นประจำทุกปี การเข้ารับราชการจึงต้องมีการฝากผั้งรับรองกันเป็นทอดๆ ถือตระกูลลูกหลานและถิ่นฐาน ถือความสามารถที่จะรักษาความสงบภายในเมือง (วิธีเลี้ยงขะโมยไว้จับขะโมย) ความสามารถและฝีมือในการสงคราม เพื่อป้องกันหัวเมืองเมื่อมี

ข้าศึกรุกราน หลักฐาน (เฉพาะตำแหน่งสำคัญ ๆ เช่น เจ้าเมือง กรมการเมือง) และความชำนาญงาน โดยการถวายตัวเป็นมหาดเล็ก หรือฝากตัวเข้าศึกษาให้นายเวร ผีกหัดใช้สอย

ข้าราชการพวกที่ถูกเกณฑ์เข้ารับราชการได้แก่ชายฉกรรจ์ซึ่งถูกเกณฑ์เข้ามาทำราชการ "ทำการของพระเจ้าแผ่นดิน" ในการรักษาความมั่นคงและสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองนั้น โดยถือหลักเกณฑ์ เมื่อชายอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ก็ต้องขึ้นทะเบียนเป็น "ไพร่สม" มีมูลนายเป็นเจ้าสังกัดสำหรับใช้งานไพร่สม หรืออาจจะพูดอีกนัยหนึ่งคือ ต้องรับราชการเสมอหน้ากัน เมื่ออายุครบ ๒๐ ปี ก็ย้ายสังกัดไปขึ้นทะเบียนเป็น "ไพร่หลวง" หมายความว่ามารับราชการต่อองค์พระมหากษัตริย์ มีหน้าที่ต้องเข้าเวรทำงานตามกำหนด เช่น สมัยกรุงธนบุรี กำหนด ๔ เดือน สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ กำหนด ๓ เดือน เป็นต้น ไม่มีเงินเดือน และต้องเอาอาหารของตนเองมากินด้วย ต่อมาการ "ทำราชการ" ได้มีการผ่อนผันได้ตามเกณฑ์ เช่น เมื่อมีลูกชาย ๓ คนเข้ารับราชการแล้ว ก็ให้พ่อพ้นหน้าที่ราชการได้ หรือเมื่อมีอายุครบ ๖๐ ปีก็พ้นราชการ หรือถ้าไม่อยากเป็น "ข้าราชการ" ก็ต้องเสีย "ค่าราชการ" ตามอัตราที่กำหนดเป็นต้น

๑.๓ การปกครองแบบกินเมือง

การปกครองแบบกินเมืองเป็นประเพณีการปกครองหัวเมืองในสมัยโบราณ ซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายในประเทศแถบตะวันออก รวมทั้งประเทศไทยในสมัยโบราณก่อนการปฏิรูปการปกครองในสมัยรัชการที่ ๕ กล่าวคือเป็นการปกครองที่เจ้าเมืองมิได้รับเงินเดือนเป็นค่าเลี้ยงชีพจากรัฐ เมื่อรัฐแต่งตั้งผู้ที่เห็นเหมาะสมเป็นเจ้าเมืองแล้ว ผู้เป็นเจ้าเมืองต้องทิ้งกิจธุระของตนมาประจำทำการปกครองบ้านเมืองให้ราษฎรอยู่เป็นสุขปราศจากภัยอันตราย ราษฎรก็ต้องตอบแทนคุณเจ้าเมืองด้วยออกแรงช่วยทำการงานให้บ้าง หรือแบ่งสิ่งของซึ่งทำมาหามาได้เช่น ข้าวปลาอาหาร เป็นต้น อันมีเหลือใช้ให้เป็นของกำนัล ช่วยอุปการะมิให้เจ้าเมืองเป็นห่วงในการหาเลี้ยงชีพ ราษฎรมากด้วยกัน ช่วยกันคนละเล็กละน้อย เจ้าเมืองก็เป็นสุขสบาย รัฐบาลใน

ราชธานีไม่ต้องเลี้ยงดู จึงให้ค่าธรรมเนียมในการต่าง ๆ ที่ทำในหน้าที่เป็นตัวเงินสำหรับใช้สอย กรมการซึ่งเป็นผู้ช่วยเจ้าเมืองก็ได้ผลประโยชน์ทำนองเดียวกัน เป็นแต่ลดลงตามศักดิ์

เมื่อเจ้าเมืองได้รับอำนาจมากและขาดการควบคุมสอดส่องจากรัฐบาลกลาง ประกอบกับความเปลี่ยนแปลงในโลกทัศน์วิสัย การเลี้ยงชีพต้องอาศัยเงินตรามากขึ้นตามลำดับ ผลประโยชน์ที่เจ้าเมืองได้รับอย่างโบราณ ไม่พอเลี้ยงชีพก็เกิดการค้นรนหาช่องทางเพิ่มพูนผลประโยชน์เพื่อให้มีเงินพอแก่การจับจ่ายใช้สอยอย่างสุขสบาย ดังเช่น "ทำนา" ก็ได้อาศัย "บอกแขก" ขอแรงราษฎรมาช่วย หรือจะค้าขายเข้าหุ้นกับผู้ใดก็อาจสงเคราะห์ผู้เป็นหุ้นให้ช้องง่ายขายคล่องได้กำไรมากขึ้น แม้จนเจ้าภาษีนายอากรได้รับผูกขาดไปจากกรุงเทพ ฯ ถ้าให้เจ้าเมืองกรมการมีส่วนได้ด้วย ก็ได้รับความสงเคราะห์ให้เก็บภาษีอากรสะดวกขึ้น จึงเกิดประเพณีหากินด้วยอาศัยตำแหน่งในราชการแทนทั่วไป

สำหรับข้าราชการตำแหน่งรองจากเจ้าเมือง ซึ่งเรียกรวมกันว่า "กรมการเมือง" อันได้แก่ ปลัด ยกกระบัตร แพ่ง พล มหาดไทย สัสดี เมือง วัง คลัง และนา เป็นต้น และข้าราชการเหล่านี้มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยเจ้าเมืองปกครองบ้านเมือง นอกจากตำแหน่งยกกระบัตร ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งไปจากส่วนกลางแล้วเจ้าเมืองเป็นผู้คัดเลือกเองทั้งสิ้น ซึ่งมักจะเลือกจากบุคคลที่มีฐานะมั่งคั่งเป็นคหบดีในถิ่นนั้นพวกหนึ่งหรือจะเลือกบุคคลที่เป็น "นักเลงโต" ซึ่งมีสมัครพรรคพวกมากเป็นที่ยำเกรงแก่บรรดาโจรผู้ร้ายอีกพวกหนึ่ง ทั้งนเพราะบุคคลทั้งสองจำพวกนี้มีอิทธิพลพอที่จะช่วยเหลือเจ้าเมืองได้ดีกว่าบุคคลธรรมดา ไม่ว่าในด้านการเงินหรือการใช้อำนาจ แต่ในขณะเดียวกันก็มักจะเป็น "มีดสองคม" เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะกรมการเมืองที่เลือกจากบุคคลจำพวก "นักเลงโต" ไปทำงาน "เลี้ยงขะโมยไว้จับขะโมย" มักจะไม่ทั้งนิสสัยเดิมข่มเหงรังแก สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน ปล่อยสมัครพรรคพวกออกปล้นชิงชาวบ้านก็มี

๑.๔ ระบบศักดินา

ระบบศักดินา ซึ่งได้นำมาใช้ในสังคมของไทยนับแต่สมัยไทยน่านเจ้า และต่อมาในสมัยพระบรมไตรโลกนาถก็ได้ทรงตรากฎหมายที่เรียกว่า พระอัยการ ตำแหน่งนา

พลเรือนและทหารขึ้น ซึ่งเป็นการกำหนดศักดิ์ของบุคคลอันเป็นหลักแห่งสิทธิ์ และหน้าที่ของบุคคลประเภทต่าง ๆ ในสังคม นับตั้งแต่พระบรมวงศ์สานุวงศ์ ข้าราชการฝ่ายใน ข้าราชการทหาร ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการหัวเมือง ข้าราชการพวกประจำการ ข้าราชการวิเสส ภรรยาของข้าราชการ พระภิกษุสามเณร นักบวช ราษฎรสามัญ ทาส และลูกทาส เป็นต้น

กล่าวได้ว่าระบบศักดินามีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดลักษณะพื้นฐานของระบบราชการพลเรือนในสมัยนั้น ในประการสำคัญคือประการแรก มีการกำหนดตำแหน่งและความสำคัญของตำแหน่งต่าง ๆ ไว้ลดหลั่นตามความรับผิดชอบ และงานในหน้าที่ เช่น ขุนจันทรพิมาน มีหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดในพระราชวัง ถือศักดินา ๖๐๐ ไร่ แต่ขุนอินอัคเนศวร เจ้ากรมฉางข้าวบาตร ถือศักดินา ๑๖๐๐ ไร่ เป็นต้น ประการที่สอง มีการกำหนดสิทธิของข้าราชการที่ถือศักดินาตั้งแต่ ๔๐๐ ไร่ขึ้นไป ในลักษณะของประโยชน์ที่พึงจะได้รับ ทำนองสวัสดิการ เช่นมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดเงินปี ไม่ต้องถูกเกณฑ์แรงงาน และเมื่อถึงแก่กรรมจะได้รับพระราชทานเพลิงศพเป็นต้น และประการสุดท้าย เมื่อมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบแล้วก็เท่ากับเป็นมาตรการควบคุมการปฏิบัติราชการ โดยเฉพาะข้าราชการซึ่งมีศักดินาเกินกว่า ๔๐๐ ไร่ ขึ้นไป

๒. ปัญหาสำคัญ ๆ ที่ทำให้มีการปรับปรุงระบบบริหารและระบบข้าราชการ

มูลเหตุสำคัญซึ่งทำให้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงดำเนินพระบรมราโชบายในการเร่งรัดพัฒนาประเทศในทุก ๆ ทางนั้น อาจแยกพิจารณาได้เป็น ๒ ส่วนใหญ่ ๆ คือมูลเหตุภายนอกประเทศอันได้แก่ปัญหาการเมืองระหว่างประเทศที่บีบบังคับประเทศไทยในขณะนั้นประการหนึ่ง และมูลเหตุภายในประเทศอันสืบเนื่องมาจากระบบบริหารราชการแผ่นดินแบบเก่าล้าสมัยอีกประการหนึ่ง

๒.๑ มูลเหตุภายนอกประเทศ ในสมัยที่ประเทศอังกฤษกับประเทศฝรั่งเศสกำลังแสวงหาเมืองขึ้น และเข้ามามีอิทธิพลในภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นับแต่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์เป็นต้นมานั้น ได้ทำให้สภาพแวดล้อมทางการเมืองในภูมิภาคนี้เปลี่ยนแปลงไปมาก และยิ่งประเทศอังกฤษกับประเทศฝรั่งเศสได้เข้ายึด

ครองดินแดนบางส่วนซึ่งเคยเป็นประเทศราชของประเทศไทยมาก่อน ตัวอย่างเช่นประเทศอังกฤษได้ประเทศพม่า มะลายู ประเทศฝรั่งเศสได้ประเทศญวน เขมรและลาว

นอกจากนี้ประเทศไทยจำต้องยอมทำสัญญาทางสัมพันธไมตรีและค้าขายกับประเทศตะวันตกในลักษณะที่เสียเปรียบหลายประการเพื่อป้องกันประเทศชาติส่วนรวมไว้ อาทิเช่นต้องยอมให้ต่างประเทศ เช่นอังกฤษมีสิทธิสภาพนอกอาณาเขตบนแผ่นดินไทย การจัดเก็บภาษีสินค้าเข้าประเทศใด ๆ ก็เก็บให้เกินร้อยละสามไม่ได้ และมีชาวอังกฤษเข้ามาทำการค้าขายอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก จนกล่าวได้ว่าการค้าแทบทุกอย่างอยู่ในมือพ่อค้าชาวอังกฤษ สำหรับประเทศฝรั่งเศสเมื่อเข้าครอบครองประเทศญวนแล้วก็ใช้เล่ห์กระเท่ห์ต่าง ๆ ตลอดจนอำนาจทางทหารบีบบังคับประเทศไทยจนจำต้องยอมเสียประเทศเขมรและลาว ซึ่งเป็นประเทศราชไปแล้ว ฝรั่งเศสก็หาพอใจไม่ ยังบีบบังคับให้ต้องเสียดินแดนทางภาคตะวันออกซึ่งอยู่ติดกับประเทศเขมรและลาวทีละเล็กทีละน้อย เช่นเสียแคว้นสิบสองจุไทย และหัวเมืองพันทั้งห้าทั้งหกพระตะบองศรีโสภณและเสียมราชไปตามลำดับ

กล่าวโดยสรุปในขณะนั้นประเทศไทยตกอยู่ในสภาพที่ล้าหลังในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการเมืองและการปกครอง ซึ่งไม่อยู่ฐานะที่จะเจรจากับมหาอำนาจตะวันตก คืออังกฤษและฝรั่งเศสอย่างเท่าเทียมกันได้ สภาพล่อแหลมต่อการเสียเอกราช และความอยู่รอดปลอดภัยของชาตินี้หากจะทิ้งให้สภาพการเช่นนี้ไว้ต่อไปโดยไม่จัดการปรับปรุงการปกครองบ้านเมืองให้ดีขึ้นก็อาจจะเป็นการสายเกินที่จะแก้ไขได้

๒.๒ มูลเหตุภายในประเทศ อาจแยกพิจารณาได้เป็น ๓ ประการคือ ปัญหาเกี่ยวกับระบบบริหารแผ่นดินแบบเก่าล้าสมัย ข้อบกพร่องของระบบข้าราชการพลเรือน และปัญหาเรื่องความมั่นคงอยู่รอดปลอดภัยของประเทศชาติ และเรื่องความมั่นคงแห่งพระราชบัลลังก์เป็นประการสำคัญ ดังจะได้กล่าวคือ

๒๒.๑ ปัญหาเกี่ยวกับระบบบริหารแผ่นดินล้าสมัย ระบบบริหารราชการแผ่นดินสมัยก่อนการปฏิรูปในสมัยรัชกาลที่ ๕ กล่าวได้ว่า แม้จะมีการปรับปรุงมาในบางสมัย เช่นในสมัยพระเจ้าอู่ทองและสมัยพระบรมไตรโลกนาถ ก็เป็นการปรับปรุงแก้ไขเพียงบางส่วนเท่านั้น การแบ่งหัวเมืองออกเป็นเขต เช่น

กระทรวงมหาดไทยบังคับบัญชาหัวเมืองฝ่ายเหนือ กระทรวงกลาโหมบังคับบัญชาหัวเมืองฝ่ายใต้ และกรมท่าบังคับบัญชาหัวเมืองฝ่ายทะเลตะวันออก และแต่ละกระทรวงทำงานหลายชนิดตั้งแต่การเก็บภาษีอากร การศาสนา การศึกษา การศาล การรักษาความสงบเรียบร้อย ตลอดจนการสะสมกำลังพลและเสบียงอาหาร รวมไปจนถึงการรบทัพจับศึกในยามสงครามนั้น ยังไม่เหมาะสมไม่ทันสมัย สำหรับการปกครองหัวเมืองตกอยู่ในสภาพขาดเอกภาพการปกครองบังคับบัญชา ยิ่งการคมนาคมทุรกันดาร ยากแก่การติดต่อสั่งการและออกตรวจตราควบคุมให้ได้ผล

นอกจากนี้การปกครองประเทศราช ซึ่งไทยเรายอมให้เจ้าเมืองประเทศราชปกครองตนเองโดยอิสระ และต้องนำเครื่องบรรณาการมาถวายพระมหากษัตริย์ไทยตามกำหนดนั้น ไม่ได้มีความผูกพันกับชาติไทยอย่างแท้จริง เมื่อมีโอกาสก็เป็นขบถเพื่อแยกตัวเองเป็นอิสระ หรือเมื่อชาติข้างเคียงฝ่ายใดมีอำนาจก็ยอมโอนอ่อนเข้าด้วย

ปัญหาเกี่ยวกับความบกพร่องล้าหลังของระบบบริหารดังกล่าว เป็นช่องทางให้มหาอำนาจตะวันตกซึ่งกำลังล่าเมืองขึ้นถือโอกาสเข้าแทรกแซงและยึดครองดินแดนโดยรอบด้านจนเป็นอันตรายต่อเอกราชของชาติไทย ซึ่งสมเด็จพระบิยมหาราชทรงตระหนักดี และทรงดำเนินพระบรมราโชบายในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของระบบบริหารเดิมทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดังปรากฏในพระราชหัตถเลขาถึงสมเด็จกรมพระยาดำรงฯ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ในขณะนั้น (ร.ศ. ๑๑๔) เพื่อให้ทรงช่วยแถลงนโยบายในการปรับปรุงระบบบริหารราชการในโอกาสเปิดประชุมข้าหลวงเทศาภิบาลปีแรกตอนหนึ่งว่า .....เขตแดนเราแต่ก่อนย่อมติดต่อกันอยู่กับประเทศ ซึ่งมีธรรมเนียมบ้านเมือง และกำลังคล้ายคลึงกันโดยรอบ แต่บัดนี้ฝ่ายตะวันตกโอบขึ้นไปเหนือเมืองเหล่านั้นตกเป็นของอังกฤษ ข้างฝ่ายตะวันออกโอบขึ้นไปเหนือตกเป็นของฝรั่งเศส เมืองเราตั้งอยู่ท่ามกลางประเทศ ซึ่งมีการปกครองอย่างกวดขัน และมีกำลังมากกว่าเจ้าของเดิมโดยรอบ ย่อมมีการที่เกี่ยวข้องในปลายเขตแดนอยู่เสมอ ไม่เป็นต่างคนต่างอยู่ได้เหมือนอย่างแต่ก่อน การซึ่งจะรักษามิให้มีอันตรายทั้งภายในภายนอกได้มีอยู่ ๓ ประการ คือ พูดจากันในทางไมตรีอย่างหนึ่ง มีกำลังพอที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองอย่างหนึ่ง การ

(ยังมีต่อ)

ภาษาอังกฤษ สำหรับ ข้าราชการ

พลสิทธิ์ หนูชูชัย พ.ม., กศ.บ. (English), M.S. (Oregon)

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

รู้จัก และ รู้จักใช้
ADJECTIVES

ทำไม คำที่พิมพ์ตัวเอนจึงเรียกว่า ADJECTIVE

อ่านตัวอย่างอย่างช้าๆ และพิจารณาเปรียบเทียบดูกับคำเหล่านี้หรือคำที่คล้ายคลึงกันที่เคยพบเคยใช้มาแล้ว เมื่อคุ้นเคยอยู่กับคำเหล่านี้อีกครั้งหนึ่งแล้ว จะได้รู้จักว่า Adjective คืออะไร ใช้อย่างไร

hungry—thirsty

S_1. Are you *hungry*? คุณหิวไหม

S_2. No, I'm not *hungry*. ผมไม่หิวเลย

I'm *thirsty*. ผมกระหายน้ำ

forty—free

— People who work *forty* hours a week have a lot of *free* time.
คนที่ทำงานอาทิตย์ละ 40 ชั่วโมง มีเวลาว่างเยอะแยะ

heavy—light

S_1. How is the traffic downtown?
การจราจรในเมืองเป็นอย่างไรบ้าง

S_2. It's *heavy*. มันหนาแน่น

It's *light*. ไม่หนาแน่น (สบายมาก)

many—a few

a little—much

any—a lot of—some

many people :—Were there *many* people in the bank?
มีคน*มาก*ไหมในธนาคาร

—No, there weren't *many* people in the bank.
ไม่หรอก มีคนไม่*มาก*เลยในธนาคาร

many—ใช้กับ *count noun* (นามที่นับได้)

a few | pencils / tapes / tables | —ใช้กับ *count noun* เช่นเดียวกับ many

ส่วน a little—much—any—a lot of—some ไว้ดูตัวอย่างเมื่อถึงบทอธิบายเรื่อง **adjective** กับ **count nouns & mass noun**

หลายตัวอย่างเพียงพอแล้ว หันกลับมาพิจารณาเรื่องของ Adjectives กัน

คำจำกัดความ

> **An adjective is a word that is used to modify a noun or pronoun.**
> คำ คุณศัพท์ คือคำที่ใช้ขยายนามหรือสรรพนาม

ลักษณะและการใช้ ADJECTIVES

1. Adjective วางหน้า Noun

(คำที่พิมพ์ด้วยตัวดำ, ตัวเอน คือ Adjectives)

beautiful girl : เด็กหญิงสวย (น่ารัก)

small boy : เด็กผู้ชายตัวเล็ก

quiet hour : เวลา(ชั่วโมง)ที่ต้องการความเงียบ

high marks : (ได้) คะแนนสูง

ADJECTIVES ประเภทนี้ ขยาย noun หรือ pronoun บอกให้รู้คุณลักษณะของสิ่งนั้นชัดเจนขึ้น ง่ายแก่การจะแยกให้เห็นต่างจากสิ่งอื่น

สังเกตประโยคต่อไปนี้ :

—Sir Walter Raeigh was a *famous* → stateman and a *bold* explorer.

เซอรวอลเตอร์ ราเล่ เป็นรัฐบุรุษผู้มี*ชื่อเสียง*และเป็นนักสำรวจ*ผู้กล้าหาญ*

(*famous* และ *bold* เป็น adjective วางไว้หน้า noun)

—*Great* oaks from little acorns grow.

โอ๊กต้น*ใหญ่ๆ* ก็เกิดจากลูกโอ๊กเม็ด*เล็กๆ*

(*great* และ *little* เป็น adjective วางไว้หน้า noun)

2. Adjective วางไว้ตามหลัง Verb to Be

—The traffic is very *heavy* in Bangkok

การจราจรในกรุงเทพ ฯ หนาแน่นมาก

S_1. I'm *sorry* I'm *late* for our appointment.

ผมเสียใจ ที่ผมมาช้ากว่านัดไว้

S_2. What happened ?

อะไรเกิดขึ้นล่ะ

S_1. The traffic was very *jammed*.
ก็รถติดกันนุงนังน่ะซิ

S_2. Oh! It's always *bad* at this time of the day.
โอ๊ย! ตกเวลานั้นแล้วมันก็เหลือจะเอ่ยละ

—Two heads are *better* than one.
สองหัวดีกว่าหัวเดียว
(หลาย ๆ ความคิดย่อมดีกว่าคิดคนเดียว หรือความคิดเดียว)

3. Adjective วางหน้า noun หรือตามหลัง Verb to Be ก็ได้

healthy : My little son is *healthy*.
: My little son is a *healthy* boy.
ลูกชายคนเล็กของผมสุขภาพแข็งแรงดี

good : This book is *good*.
: This is a *good* book.
หนังสือเล่มนี้ดี (มักหมายถึงเนื้อหา มิใช่รูปเล่มหรือราคาถูก)

4. the / a / an **เป็น adjectives มีชื่อเรียกว่า article**

"the" —Too many cooks spoil *the* broth.
แม่ครัวหลายคนเกินจำเป็น ทำให้น้ำแกงเสียรส (มากหมอมากความ)

—Can you go to *the* movies tonight?
คุณไปดูหนังได้ไหมคืนนี้

"a" —Drop me *a* card. / line. / card when you get there. / line when you get there.
เมื่อไปถึงที่นั่นแล้ว (อย่าลืม) ส่งข่าวให้ผมทราบด้วย

—Every cloud has *a* silver lining.
เมฆทุกก้อนย่อมมีแสงสีเงิน
(คนทุกคน อย่างน้อยก็มีอะไรดีอยู่ในตัวสักอย่าง)

"an" —I will be back in *an* hour.
ผมจะกลับมาภายในหนึ่งชั่วโมง

—I think I've got *an* abscess.

ผมคิดว่าผมมีโพรงหนอง

A bad tooth may cause *an* abscess on the gums.

ฟันโยก (ฟันไม่ดี) อาจเป็นเหตุให้เป็นหนองที่เหงือก

ถ้าเอา "**the**" "**a**" หรือ "**an**" ในแต่ละประโยคที่ยกมาออก ประโยคนั้นจะไม่ถูกต้องสมบูรณ์

5. **Demonstrative Pronoun ที่ใช้เป็น Adjective เรียกว่า Demonstrative Adjective**

this เป็นเอกพจน์ **these** เป็นพหูพจน์
that **those**

S_1. I'm looking for a suit, size forty.
ผมกำลังค้นหาชุดสากลเบอร์สี่สิบ

S_2. *This* is your size here.
นี่เป็นขนาดของคุณ
(*This* เป็น Demonstrative Pronoun)

S_1. Try *this* one, please.

ลองสวมชุดนี้ซิครับ
(*this* เป็น Demonstrative Adjective)

—*That* man isn't like his brother.

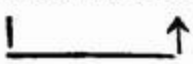
ชายผู้นั้นไม่เหมือนกับน้องชายของเขา

—*These* students look alike.

นักเรียนพวกนี้ดูละม้ายคล้ายคลึงกัน
(หมายถึงหน้าตา มิใช่อุปนิสัย)

—Are *those* two buildings different?

ตึกสองหลังนั้นแตกต่างกันหรือเปล่า (เหมือนกันไหม)

(*That*, *These* และ *those* สามประโยคข้างบนเป็น Demonstrative Adjectives)

6. **Adjective ตามหลัง Copulative Verbs**

Copulative Verb หมายถึงกริยาลักษณะต่อไปนี้

ทุกคำใน Verb to Be เช่น "be, is, am, are, was, were, been" ตัวอย่างประโยคดูในข้อ 2

กริยาพวก *sensate Verbs* (บอกถึงความรู้สึกต่าง ๆ) เช่น **smell, feel, taste**...etc.

smell : This coffee *smells well*. ผิด

This coffee *smells good*. ถูก
กาแฟนี้รสดี

(good เป็น adj. well เป็น adv.)

feel : They *felt cold*, *hungry* and *tired*.
พวกเขารู้สึกหนาวเย็นหิวโหย และเหนื่อยอ่อน
(cold, hungry และ tired เป็น adj.)

taste : I don't like this curry because it *tastes* too *sweet*.
ผมไม่ชอบแกงนี้ เพราะมันมีรสหวานเกินไป
(sweet เป็น adj.)

กริยาพวก "appear verbs" เช่น **appear, become, seem** ....etc.

appear: He *appears cheerful* but really he is rather ill.
เขาก็ดูรื่นเริงดี แต่จริง ๆ แล้วเขาไม่ค่อยสบาย
(cheerful เป็น adj.)

become: Her face *becomes* (looks) *reddish* because of her first great delight.
หน้าของหล่อนซ่านด้วยเลือดฝาด เพราะเป็นความปีติครั้งแรกที่ยิ่งใหญ่ที่สุด
(reddish เป็น adj.)

seem : What *seems easy to the teacher often seems difficult* to his pupils.
อะไรที่ดูว่า *ง่าย* สำหรับครูแล้วก็มักจะดูว่า *ยาก* สำหรับนักเรียนของเขา
(easy และ difficult เป็น adj.)

7. CONFUSING ADVERBS and ADJECTIVES

การใช้คำวิเศษณ์และคำคุณศัพท์ สับสนกันเรื่องนี้นับเป็นเรื่องสำคัญที่สุดข้อหนึ่งของการใช้และรู้จัก ADJECTIVE ที่แท้จริง เมื่อไรจะทดสอบความรู้ผู้เข้าสอบ หรือผู้ใช้ภาษาอังกฤษในเรื่อง Adjective ก็ต้องให้ทดลองทำแบบทดสอบว่ายังคงใช้ Adverb กับ Adjective สับสนกันอยู่อีกหรือไม่

Most adverbs are formed by adding -ly to the adjectives : คำวิเศษณ์ส่วนมากเกิดขึ้นจากการเติม [—ly] เข้ากับคำคุณศัพท์ เช่น

Adjective		Adverb	
calm	: สงบ	calmly	: อย่างสงบ
sad	: เศร้า	sadly	: อย่างเศร้า ๆ (น่าเศร้า)
sudden	: ทันทีทันใด	suddenly	: โดยทันทีทันใด
clear	: ชัดแจ้ง	clearly	: อย่างชัดแจ้ง

etc.

แต่มีข้อยกเว้นหลายประการจากกฎที่กล่าวข้างบน:

มี Adverb อยู่หลายคำที่ไม่ได้ลงท้ายด้วย —ly เช่น

most : This is a *most* interesting book.

นี่เป็นหนังสือที่น่าสนใจที่สุดเล่มหนึ่ง

interesting book : interesting เป็น adjective ขยาย noun "book"

most interesting book : most เป็น adverb ขยาย adj. "interesting"

here : Here he comes !

เขามานั่นไง

Here he comes ! : Here เป็น adverb ขยาย verb "comes"

then : *Then* she ran away.

และแล้วหล่อนก็วิ่งหนี (ไป)

Then she ran away. : Then เป็น adverb ขยาย verb "ran away"

too : We were none *too* early for the train.

พวกเราไม่มีใครมาก่อนเวลาเวลารถไฟนานนัก (มาทันพอดีพอดี)

too early : too เป็น adverb ขยาย adjective "early"

นอกจาก almost here, then, too แล้วยังมีคำอื่น ๆ อีกมาก

(ยังมีต่อ)

ข้อสอบคัดเลือกข้าราชการชั้นตรี เป็นชั้นโท

ของ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

วิชา กฎหมาย กฎข้อบังคับและระเบียบการต่าง ๆ

สอบเมื่อ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

แนะแนวตอบโดย วัฒนา สุวรรณสิทธิ์

ข้อ ๑ คำถาม ข้าราชการพลเรือนชั้นตรีที่จะเลื่อนเป็นชั้นโทได้ จะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์อย่างไร ใครเป็นผู้พิจารณาและสั่งเลื่อน

แนวคำตอบ

๑. หลักการทั่วไป

ข้าราชการพลเรือนชั้นตรีที่จะเลื่อนเป็นชั้นโทได้จะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ซึ่งประกอบกันดังนี้

(๑) เป็นผู้ที่สอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นได้ตามหลักสูตรและวิธีการซึ่ง อ.ก.พ. กระทรวงกำหนด

(๒) เป็นผู้ที่มีความประพฤติ ความรู้และความสามารถที่จะเลื่อนเป็นชั้นโทได้

(๓) ได้เป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรีหรือเป็นข้าราชการที่ ก.พ. เทียบไม่ต่ำกว่าชั้นตรีมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี หรือหนึ่งปีสำหรับผู้ที่ได้

รับปริญญาหรือประกาศนียบัตร ซึ่ง ก.พ. เทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

(๔) ผู้ที่จะได้เลื่อนเป็นชั้นโทจะต้องเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรี ซึ่งได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าขั้นตรีอันดับ ๒ ขั้น ๑,๒๐๐ บาท ทั้งนี้ตามมติ ค.ร.ม. ที่ สร ๐๔๐๓/ว. ๑๑๗ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๐

(๕) เป็นผู้ที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งได้แก่ ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีแล้วแต่กรณีได้พิจารณาคัดเลือกแล้วว่า เป็นผู้เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ข้างต้น และเสนอชื่อผู้นั้นไปยัง อ.ก.พ. กระทรวงเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงพิจารณาอนุมัติแล้ว เจ้ากระทรวงเป็นผู้สั่งเลื่อนขั้นต่อไป

๒. หลักการเฉพาะส่วนราชการที่ใช้ระบบจำแนกตำแหน่ง

สำหรับส่วนราชการที่ใช้ระบบการจำแนกตำแหน่ง (Position Classification System) แล้ว ซึ่งปัจจุบันนี้มีเพียงสำนักงาน ก.พ. แห่งเดียว การเลื่อนข้าราชการพลเรือนให้เป็นชั้นสูงขึ้น ไม่ต้องสอบคัดเลือก (แต่มีการสอบคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นแทน) ผู้บังคับบัญชาพิจารณาและสั่งเลื่อนได้ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

๑. ข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งในระดับมาตรฐานกลางใด ถ้าข้าราชการผู้นั้น

ก. ได้รับเงินเดือนเท่าขั้นต่ำของชั้นที่สูงขึ้นในระดับมาตรฐานกลางนั้น หรือ

ข. ได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นต่ำของชั้นที่สูงขึ้นในระดับมาตรฐานกลางนั้น

๒. ให้ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้พิจารณาและสั่งเลื่อนขั้น สำหรับการเลื่อน

ข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาขึ้นเป็นชั้นตรี ชั้นตรีขึ้นเป็นชั้นโท และชั้นโทขึ้นเป็นชั้นเอก

ข้อ ๒. คำถาม จงกล่าวถึงวินัยของข้าราชการพลเรือนโดยละเอียด

แนวคำตอบ วินัยของข้าราชการพลเรือนมีดังต่อไปนี้

๑. สนับสนุนการปกครองตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

๒. สุภาพเรียบร้อย เชื่อฟังและไม่กระด้างกระเดื่องต่อผู้บังคับบัญชา และต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งโดยชอบ

๓. ต้องสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบแบบแผนเพื่อให้เกิดผลดีแก่ราชการ และต้องระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการอีกด้วย

๔. ต้องสนใจและรับทราบความเคลื่อนไหวอันอาจเป็นภยันตราย ต่อประเทศชาติ ซึ่งถือเป็นหน้าที่พิเศษ และจะต้องป้องกันภยันตรายนั้น ๆ

๕. ต้องอุทิศเวลาให้แก่ราชการ จะละทิ้งหน้าที่ไม่ได้ และห้ามมิให้กระทำการในห้างหุ้นส่วนบริษัท เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัด

๖. ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์เที่ยงธรรม และประพฤติตนอยู่ในความสุจริต ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่เพื่อหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น และห้ามมิให้รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา

๗. ต้องรักษาชื่อเสียงมิให้ขึ้นชื่อว่าประพฤติชั่ว เช่นประพฤติเป็นคนเสเพลเสพเครื่องดองของเมาจนไม่สามารถครองสติได้ มีหนี้สินรุงรังหมกมุ่นในการพนัน ซึ่งอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

๘. ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการเพื่อหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมในหน้าที่ราชการของตน

๙. ต้องต้อนรับให้ความสะดวกและให้ความเป็นธรรมต่อผู้มาติดต่อในกิจการอันเกี่ยวกับหน้าที่ของตน และห้ามมิให้ดูหมิ่นหรือเหยียดหยามผู้อื่น

๑๐. ต้องถือและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ

๑๑. ต้องรักษาความสามัคคีระหว่างข้าราชการและช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันในหน้าที่ราชการ

๑๒. ต้องอุตสาหะและอำนวยความสะดวกในหน้าที่ราชการ

๑๓. ต้องรักษาความลับของทางราชการ

(แนวคำตอบเกี่ยวกับวินัย โปรดดูวารสารข้าราชการฉบับประจำเดือนกันยายน ๒๕๑๔)

ข้อ ๓ คำถาม ข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการจะเลื่อนเงินเดือนให้ได้หรือไม่เพราะเหตุใด

แนวคำตอบ

การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตามความในมาตรา ๖๒ และ ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ แยกการพิจารณาออกได้ดังนี้.

๑. การพิจารณาเลื่อนอันดับเงินเดือน ให้พิจารณาคัดเลือกและสั่งเลื่อนจากผู้ที่อยู่ในอันดับถัดลงไปโดยคำนึงถึงความอุตสาหะ ความสามารถและการปฏิบัติตามวินัยตลอดจนคุณภาพและปริมาณของงานในตำแหน่งนั้นด้วย

๒. การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน โดยปกติให้สั่งเลื่อนได้ ปีละ ๑ ขั้น โดยคำนึงถึงความอุตสาหะ ความสามารถ และการปฏิบัติตามวินัยตลอดจนคุณภาพและปริมาณของงานในตำแหน่งนั้นด้วย

ซึ่งทั้ง ๒ กรณีดังกล่าวข้างต้น จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ด้วย

สำหรับผู้ที่เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญชั่วคราวทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่อาจได้รับการพิจารณาให้เลื่อนเงินเดือนได้ เพราะยังไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ดังนั้นจึงไม่อาจพิจารณาได้ว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ที่ได้ทดลองปฏิบัติหรือไม่ ประกอบกับผู้ที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติราชการ ยังไม่แน่นอนว่าจะมีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่อไปหรือไม่ เพราะถ้าในระหว่างทดลองปฏิบัติราชการก็ดีหรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาทดลองปฏิบัติราชการแล้วก็ดีหากปรากฏว่าเป็นผู้ที่ไม่มีความรู้ ความสามารถหรือมีความประพฤติไม่ดี ผู้บังคับบัญชา ก็อาจสั่งให้ออกจากราชการได้ตามความในมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ในทางตรงกันข้ามหากปรากฏว่า บุคคลดังกล่าวได้ทดลองปฏิบัติราชการมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖ เดือน แต่ไม่เกิน ๑ ปี แล้ว เป็นผู้มีความประพฤติ ความรู้และความสามารถ สมควรที่จะบรรจุและแต่งตั้งได้ก็จะได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญต่อไป และในกรณีเช่นนี้ อาจได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนได้ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวในกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔)

อย่างไรก็ตามในกรณีผู้ที่เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญอยู่แล้ว เมื่อได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ทดลองปฏิบัติราชการในตำแหน่งใหม่ และในระหว่างที่ทดลองปฏิบัติราชการอยู่นั้นก็ไม่อาจได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนได้เช่นกัน เว้นแต่ข้าราชการผู้นั้นจะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ เมื่อพ้นกำหนดทดลองปฏิบัติราชการแล้วผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาสั่งเลื่อนเงินเดือนให้ก็ได้ โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ทั้งนี้ตามนัยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๕/ ว. ๑๙ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๑

ข้อ ๔ คำถาม การมอบหมายหน้าที่นั้นคืออย่างไร ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนกล่าวไว้อย่างไรบ้าง

แนวคำตอบ การมอบหมายหน้าที่เป็นวิธีการหรือเครื่องมืออย่างหนึ่งในการบริหารงาน ไม่ว่าจะเป็นการบริหารรัฐกิจหรือธุรกิจอุตสาหกรรม ตามความหมายคำว่า "มอบหมาย" จะแสดงให้เห็นว่าหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่มอบหมายกันได้ และผู้มอบกับผู้รับมอบเป็นคนดำรงตำแหน่งระดับต่างกัน

การมอบหมายหน้าที่อาจเป็นการมอบหมายให้ผู้รับมอบหมายปฏิบัติงานเฉพาะเรื่องเฉพาะคราว เช่นอธิบดีสั่งแต่งตั้งให้รองอธิบดีเป็นประธานกรรมการสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นโทเป็นชั้นเอก กรณีเช่นนี้ย่อมเป็นการมอบหมายให้มีหน้าที่และความรับผิดชอบเฉพาะเรื่อง หรืออาจเป็นการมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ทั้งหมดอันอยู่ในความรับผิดชอบของตำแหน่งนั้นๆ เช่น การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในสังกัดย่อมมีผลเท่ากับผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในตำแหน่งนั้น ๆ

ในการมอบหมายหน้าที่โดยปกติจะต้องเป็นการมอบหมายให้ผู้รับมอบมีทั้งหน้าที่และความรับผิดชอบทั้งหมดอันเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ หรืองานเฉพาะอย่างที่ได้รับมอบ เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาจะได้สั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อได้มีการมอบหมายหน้าที่กันไปแล้ว ผู้บังคับบัญชาผู้มอบหมายหาได้สูญเสียอำนาจเกี่ยวกับเรื่องนั้นไม่ ในทางการบริหารผู้บังคับบัญชาชั้นสูงย่อมมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบควบคุมแนะนำ และสั่งการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่จำเป็นได้เสมอ ถ้าเห็นว่าผู้ที่ได้รับมอบหมายงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติบกพร่องหรืออาจเกิดความเสียหายขึ้นแก่ราชการหรือแก่งานที่ทำ

เรื่องเกี่ยวกับการมอบหมายหน้าที่นี้ไม่ได้มีกำหนดไว้อย่างชัดแจ้งในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ คงมีแต่การบรรจุ

แต่งตั้งเท่านั้นที่พอจะอนุโลมได้ว่าเป็นรูปหนึ่งของการมอบหมายหน้าที่ และมีอำนาจหน้าที่บางอย่างของผู้บังคับบัญชา เช่นการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการชั้นจัตวาและชั้นตรี ในราชการบริหารส่วนภูมิภาคสังกัดกรมต่าง ๆ เป็นต้น กฎหมายให้มีการมอบหมายอำนาจในการพิจารณา และสั่งเลื่อนเงินเดือนดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำแทนผู้บังคับบัญชาได้ แต่การมอบหมายอำนาจหน้าที่ดังกล่าวนั้นน่าจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินด้วยนั่นก็คือจะต้องออกเป็นพระราชกฤษฎีกา

ข้อ ๕ คำถาม ถ้าผู้บังคับบัญชารู้ว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทำผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาจะต้องทำอย่างไรผู้บังคับบัญชาไม่เอาโทษได้หรือไม่ จงอธิบาย

แนวคำตอบ ในกรณีที่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทำผิดวินัย จะต้องดำเนินการดังนี้

๑. ผู้บังคับบัญชาจะต้องพิจารณาว่าความผิดของข้าราชการผู้นั้นอยู่ในอำนาจของตนที่จะพิจารณาและลงโทษได้หรือไม่ ถ้าอยู่ในอำนาจของตนที่จะสั่งลงโทษได้ก็สั่งลงโทษไปตามโทษานุโทษ ถ้าความผิดนั้นเป็นความผิดสถานหนักและเกินอำนาจของตนที่ควรจะสั่งได้ก็ต้องรายงานต่อผู้บังคับบัญชาตำแหน่งเหนือตนขึ้นไปให้พิจารณาและสั่งลงโทษต่อไป

๒. ถ้าเป็นความผิดร้ายแรงที่จะต้องลงโทษ ไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก ซึ่งเป็นกรณีที่จะต้องสั่งตั้งคณะกรรมการไม่น้อยกว่าสามคนขึ้นสอบสวน ถ้าการสั่งตั้งคณะกรรมการอยู่ในอำนาจของตนก็ให้สั่งตั้งกรรมการขึ้นสอบสวน ถ้าการตั้งกรรมการไม่อยู่ในอำนาจก็ให้รายงานขึ้นไปตามลำดับ เพื่อให้ผู้มีอำนาจสั่งตั้งกรรมการสอบสวน

๓. ถ้าเห็นว่าสมควรให้ผู้กระทำผิด พักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนและการสั่งพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนอยู่ในอำนาจของตนที่จะสั่งพักหรือให้ออกได้ก็ให้สั่งพักหรือสั่งให้ออกได้แล้วแต่เห็นสมควร

๔. ถ้าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทำความผิดอันเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๙ (พ.ศ. ๒๔๙๗) ผู้บังคับ

บัญชามีอำนาจสั่งไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการได้โดยไม่ต้องทำการสอบสวนตามวิธีการปกติ กรณีอันเป็นความผิดชัดแจ้งนั้น ได้แก่กรณีความผิดดังต่อไปนี้

(๑) ทำความผิดต้องรับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่มีกำหนดโทษชั้นลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เสียหายแก่ราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

(๒) ต้องคำพิพากษาให้เป็นคนล้มละลายเพราะทำหนี้สินขึ้นด้วยความทุจริต

(๓) ทุจริตต่อหน้าที่ราชการและให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้บังคับบัญชาหรือต่อคณะกรรมการสอบสวนซึ่งผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งตามมาตรา ๘๕, ๘๗ หรือมาตรา ๙๐

(๔) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันและผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร

เมื่อผู้บังคับบัญชาทราบว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทำผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาจะไม่เอาโทษไม่ได้ เพราะว่าถ้าผู้บังคับบัญชาไม่จัดการลงโทษ หรือลงโทษผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอย่างไม่เป็นธรรม ตัวผู้บังคับบัญชาเองจะกลายเป็นผู้ทำผิดวินัยไปด้วย

(คำถามและแนวคำตอบเกี่ยวกับวินัย โปรดดูวารสารข้าราชการฉบับประจำเดือนกันยายน)

ความวุ่นวายทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในปัจจุบัน

ดร. เกษม ศิริสัมพันธ์

ในขณะนี้ปัญหาสำคัญในกิจการระหว่างประเทศในปัจจุบันซึ่งดูจะมีความสำคัญที่สุด ก็คือ ปัญหาเรื่องความระส่ำระสายในวงการเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เฉพาะอย่างยิ่งในวงการค้าระหว่างประเทศ หลักการสำคัญของการค้าระหว่างประเทศในระยะ ๒๐ กว่าปีที่แล้วมานี้ คือ หลักการค้าแบบเสรี ประเทศใดใคร่ค้าสิ่งใด ก็ย่อมค้าได้ ตามกำลังของทรัพยากรของตน ตลอดจนความสามารถในการผลิตและในการหาตลาด โลกปัจจุบันพยายามหลีกเลี่ยงการกีดกันการค้าระหว่างประเทศ เฉพาะอย่างยิ่งการตั้งกำแพงภาษีเพื่อกีดขวางสินค้าของประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะเจาะจง

ต่อมาเมื่อกลางเดือนที่แล้ว สหรัฐอเมริกาเริ่มนโยบายเศรษฐกิจใหม่ ซึ่งสืบเนื่องมาจากสภาวะขึ้นบ่วนทางเศรษฐกิจภายในของสหรัฐ ได้แก่สภาวะเงินเฟ้อและการว่างงาน ซึ่งมีอัตราสูงขึ้นทุกทีในสหรัฐอเมริกา ประกอบกับสหรัฐเสียเปรียบดุลย์การค้าระหว่างประเทศมากขึ้นทุกที เพราะฉะนั้นรัฐบาลของประธานาธิบดีนิกสัน จึงต้องเริ่มนโยบายเศรษฐกิจใหม่ภายในประเทศซึ่งมีมาตรการควบคุมราคาสินค้าและค่าแรงงานในด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ประธานาธิบดี-นิกสันได้ปล่อยให้มูลค่าของเงินดอลล่าร์ลอยตัวอยู่ ไม่ผูกพันกับมาตรฐานทองคำ นอกจากนี้สหรัฐอเมริกายังขึ้นภาษีศุลกากรสินค้าขาเข้าบางประเภท ซึ่งจะส่งเข้าไปขายยังสหรัฐอเมริกาสูงขึ้นอีกประมาณร้อยละสิบ ทั้งนี้เพื่อปกป้องสินค้าอเมริกันเอง และกีดกันมิให้สินค้าต่างประเทศเข้าไปแข่งขันในตลาดอเมริกัน นอกจากนี้สหรัฐยังพิจารณาจะตัดเงินช่วยเหลือต่างประเทศลงอีกประมาณร้อยละสิบ

มาตรการทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศเหล่านี้ กล่าวคือ การปล่อยให้มูลค่าของเงินดอลล่าร์ลอยตัวอยู่ก็ดี การขึ้นภาษีศุลกากรขาเข้าก็ดี และการตัดทอนเงินช่วยเหลือต่างประเทศ

ก็ดี เรื่องเหล่านี้ล้วนมีผลสะท้อนก่อความระส่ำระสายแก่วงการเศรษฐกิจของโลกอย่างมากมาย จริงอยู่สหรัฐอยู่ในฐานะที่เรียกร้องได้ว่า นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา สหรัฐต้องแบกภาระอุปถัมภ์ค้ำชูประเทศต่าง ๆ ทั้งในยุโรปและเอเชียมาช้านาน ตกมาถึงยามนี้สหรัฐเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจมุมแคบเข้าจึงย่อมอยู่ในสถานะที่จะเรียกร้องให้บรรดาประเทศต่าง ๆ ต้องเสียสละเพื่อตนบ้าง เป็นทำนองน้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า

แต่ถ้ามองจากหัวอกของประเทศอื่น ๆ บ้าง ความระส่ำระสายในวงการเงินและการค้าระหว่างประเทศในครั้งนี้ ก็นับว่าเป็นเรื่องอกสั่นขวัญหายกันทุกฝ่าย การที่สหรัฐปล่อยให้เงินดอลล่าร์ลอยตัวจากมาตรฐานทองคำนั้น ก็ย่อมมีผลเป็นการบีบบังคับให้เงินตราสกุลอื่น อย่างเช่น เงินเยนของญี่ปุ่น เงินมาร์คของเยอรมัน ต้องปรับมูลค่าเงินตราของตนให้สูงขึ้น เรื่องนี้ฝรั่งเศสเป็นประเทศที่เอะอะมากที่สุด เมื่อปลายเดือนที่แล้ว ประธานาธิบดีปอมปีดูของฝรั่งเศสได้แถลงต่อที่ประชุมนักหนังสือพิมพ์ในกรุงปารีสเป็นทำนองติเตียนว่าสหรัฐเอาเปรียบประเทศอื่น แทนที่จะลดมูลค่าเงินของตนเอง สหรัฐกลับบีบให้คนอื่นขึ้นราคาเงินตราของตน

นอกจากนี้มาตรการในการขึ้นภาษีศุลกากรขาเข้าของสหรัฐอเมริกาครั้งนี้ย่อมมุ่งหมายที่จะกีดกันสินค้าของประเทศอื่น เป็นการผิดหลักการการค้าเสรีระหว่างประเทศ ถ้าสหรัฐอเมริกาทำได้เช่นนี้ ประเทศอื่น ๆ ก็อาจใช้มาตรการเดียวกัน ต่างฝ่ายต่างกีดกันซึ่งกันและกัน อาจเป็นจุดเริ่มต้นของสงครามเศรษฐกิจก็ได้ อันที่จริงในเรื่องนี้สหรัฐอ้างว่าเป็นมาตรการชั่วคราว แต่จะชั่วคราวยาวนานสักเพียงใด สหรัฐก็ผูกขาดไม่แจ้งให้ฝ่ายใดทราบ อันที่จริงถ้าจะพิจารณากันไปแล้ว อาจมองไปได้ว่าสหรัฐอาจต้องการใช้มาตรการขึ้นภาษีศุลกากรขาเข้าเป็นเครื่องมือที่จะบีบให้ประเทศบางประเทศเพิ่มมูลค่าเงินตราของตนก็เป็นได้

ความวุ่นวายทางเศรษฐกิจทั้งหมดนี้ ผู้ที่จะได้รับความกระทบกระเทือนมากที่สุดนั้นไม่ใช่ใครอื่น ไม่ใช่เป็นประเทศอุตสาหกรรมอย่างญี่ปุ่น หรือเยอรมันตะวันตก หรือแม้แต่ฝรั่งเศส จริงอยู่ประเทศเหล่านี้ย่อมกระทบกระเทือนเสียหายบ้าง แต่ก็มีพลังที่จะยืนหยัดในวงการเศรษฐกิจได้พอสมควรด้วยกันทั้งนั้น แต่ตรงกันข้ามประเทศที่จะได้รับผลกระทบกระเทือนมากที่สุด ก็คือประเทศเอเชียและอาฟริกา ยกเว้นญี่ปุ่นซึ่งในปัจจุบันมีศัพท์เรียกกันว่ากลุ่มประเทศ

ฝ่ายโลกที่สาม ประเทศเหล่านี้เป็นสังคมที่กำลังพัฒนา ต้องมีภาระมากมาย ทั้งในด้านปัญหาประชากร การสร้างเสริมพื้นฐานปัจจัยทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ในขณะเดียวกันประเทศเหล่านี้ยังไม่มีรากฐานมั่นคงทางอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ ส่วนใหญ่ประเทศเหล่านี้เป็นประเทศเกษตรกรรม ผลิตแต่วัตถุดิบออกขายในตลาดโลก เกษตรกรรมนั้นเล่าก็ต้องพึ่งดินฟ้าอากาศ และปริมาณของสินค้าเกษตรนั้นก็ไม่แน่นอน ราคาขึ้นลงได้รวดเร็ว ประเทศเหล่านี้จึงเสียเปรียบในเชิงการค้าระหว่างประเทศมานานหนักหนาแล้ว เป็นประเทศผู้ซื้อมากกว่าผู้ขาย ในเชิงการค้าระหว่างประเทศ ประเทศฝ่ายโลกที่สามเหล่านี้มีส่วนในวงการค้าระหว่างประเทศน้อยมาก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ กลุ่มประเทศฝ่ายโลกที่สามมีส่วนในการค้าระหว่างประเทศประมาณร้อยละ ๒๑.๓ แต่เมื่อตกมาถึง พ.ศ. ๒๕๑๓ ปริมาณส่วนของฝ่ายโลกที่สามในวงการค้าระหว่างประเทศกลับตกต่ำลงมีเพียงร้อยละ ๑๗.๖ เท่านั้น เพราะฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ฝ่ายโลกที่สามซึ่งเป็นสังคมที่กำลังพัฒนาตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบในวงการค้าระหว่างประเทศมากขึ้นทุกที พูดง่าย ๆ พ่อค้ารายใหญ่ทุนมากยิ่งค้าก็ยิ่งร่ำรวยกิจการมหาศาลมากขึ้นทุกที แต่พ่อค้ารายกระจอกงอกง่อยขายเพียงกล้วย เพียงอ้อยเท่านั้น ยิ่งขายก็ยิ่งจนลงไม่พอเลี้ยงปากเลี้ยงท้องมากขึ้นทุกที นี่คือแก่นของความไม่ยุติธรรมของวงการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน ประเทศที่รวยก็ยิ่งรวยขึ้น แต่ประเทศที่จนนั้นดูจะดิ้นไม่หลุดจากจักร์ของความจน เพราะฉะนั้นถ้าพิจารณากันดังนี้กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเอเชียและอาฟริกาในปัจจุบัน จึงไม่มีทางที่จะตามทันความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของบรรดามหาอำนาจทางเศรษฐกิจ อย่างเช่นสหรัฐอเมริกา ยุโรปตะวันตก และญี่ปุ่น

ความวุ่นวายทางเศรษฐกิจครั้งนี้อย่างที่ได้เรียนมาแต่ต้นว่า ผลกรรมนั้นจะไม่ตกแก่ใครอื่น แต่จะตกกับประเทศเอเชียและอาฟริกาเป็นสำคัญ อุปมาเสมือนหนึ่งช้างสารท่านจะปะทะกัน คนไทยโบราณนั้นจึงว่าหญ้าแพรกนั้นแหลกก่อน ยิ่งสหรัฐอเมริกาจะตัดความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจลง และบรรยากาศทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศมีลักษณะเป็นตัวใครตัวใครอยู่อย่างนี้ ความหวังที่จะเห็นความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อช่วยเหลือบรรดาประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายก็ย่อมเลือนลางไป ผู้เขียนจึงเห็นว่าในยามนี้ความคิดที่จะพึ่งคนอื่นนั้นเห็นจะเป็นไปได้ยาก เราเห็นจะต้องคิดพึ่งตนเองมีน้อยใช้น้อยตามภาษา อย่าประมาณตนให้เกินตัว เป็นดีที่สุด.

บัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน

เสริมสุข โกวิทวานิช
นิติกรเอก กองวินัยและนิติการ
ชัยณรงค์ ละออนวล
นักวิเคราะห์งานบุคคลโท
กองตำแหน่งและอัตราเงินเดือน

ชนะ อินสว่าง
ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองวินัยและนิติการ
อิทธิชัย เสือวรรณศรี
นักวิเคราะห์งานบุคคลโท
กองตำแหน่งและอัตราเงินเดือน

สำนักงาน ก.พ.

ตอบสมาชิกหมายเลขสองสองศูนย์

ผมเป็นสมาชิกวารสารข้าราชการ และมีบัญหาบางประการ ขอเรียนถามเพื่อประดับความรู้ และเป็นแนวปฏิบัติดังนี้

ถาม (๑) พระภิกษุจะสมัครสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกเพื่อเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือน หรืออาชีพอย่างอื่นในองค์การรัฐวิสาหกิจจะได้หรือไม่

(๒) ในกรณีที่บุคคลธรรมดาได้สมัครสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกไว้แล้ว ต่อมาได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ (เป็นการชั่วคราว) เมื่อถึงกำหนดเวลาสอบ จะเข้าสอบได้หรือไม่ เรื่องนี้ผมเคยเห็นส่วนราชการต่างจังหวัดอนุญาตให้เข้าสอบคัดเลือกเพื่อเป็นครูตรี ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และในส่วนกลางเคยเห็นบางกรมอนุญาตให้เข้าสอบแข่งขันจัดวาเป็นชั้นตรี

ตอบ ระยะนี้ มีสมาชิกหารือบัญหาคล้ายคลึงกันมาหลายราย ขอรวมตอบในวารสารข้าราชการฉบับนี้ โดยจะขอลำดับความเป็นมาของเรื่องโดยละเอียดดังนี้

เดิม ก.พ เคยมีมติปรากฏตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ น.ว. ๓/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๐๑ ว่า พระภิกษุสงฆ์มีสิทธิสมัครสอบแข่งขันเข้ารับราชการได้ ในเมื่อมีความรู้ตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. และมีคุณสมบัติตามความในมาตรา ๔๔ หรือได้รับการยกเว้นตามความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ

ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติปรากฏตามหนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารที่ น.ว. ๘๙/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๐๑ เรื่องพระภิกษุสงฆ์สมัครสอบแข่งขันเข้ารับราชการว่า

"ด้วยสมเด็จพระวันรัตสังฆนายก ได้มีลิขิตถึงท่านนายกรัฐมนตรีว่า ตามที่สำนักงาน ก.พ. ได้แจ้งมติ ก.พ. ไปยังกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ว่า พระภิกษุสงฆ์มีสิทธิสมัครสอบแข่งขันเข้ารับราชการได้นั้น เป็นการขัดกับประกาศของคณะสงฆ์ จึงขอให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณา ซึ่ง ก.พ. มีมติว่า ควรที่ทางคณะสงฆ์จะได้ประกาศให้พระภิกษุสามเณรที่จะสมัครสอบเข้ารับราชการลาสิกขาเสียก่อน มติของ ก.พ. นี้ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมากหลายแก่ฝ่ายพุทธจักร คณะสังฆมนตรีเห็นว่าคำแนะนำของ ก.พ. ซึ่งให้ประกาศแก่ภิกษุสามเณรที่จะสมัครสอบแข่งขันเข้ารับราชการลาสิกขาเสียก่อนนั้นหาบังเกิดผลไม่ ถ้าได้งดการรับสมัครเสียเลย จึงจะได้ผลสมประสงค์ จึงขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา กับขอความอุปถัมภ์ด้วยว่า ถ้ามีเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับพระภิกษุสามเณร ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติแล้ว ขอได้แจ้งให้ทางคณะสงฆ์ได้ทราบก่อนด้วย

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. เห็นด้วยตามลิขิตสมเด็จฯ สังฆนายก ในการที่ฝ่ายอาณาจักรควรจะได้ประสานและส่งเสริมฝ่ายพุทธจักร ในการบริหารพระศาสนาโดยทุกวิถีทาง เพื่อให้พระพุทธศาสนาดำรงคงอยู่ด้วยดี แต่มติ ก.พ. อันเป็นมูลเหตุเรื่องนี้เป็นการไม่ยอมรับรู้ระเบียบข้อบังคับทางฝ่ายคณะสงฆ์ เป็นการไม่ประสานส่งเสริม จึงเห็นสมควรแก้ไข

๒. ระเบียบข้อบังคับทางคณะสงฆ์ อันเป็นฝ่ายพุทธจักรนั้น ฝ่ายอาณาจักรคือรัฐบาลจำเป็นจะต้องรับรู้และช่วยบ้องกันรักษาให้เป็นไปด้วยดี คือ ช่วยบ้องกันไม่ให้มีผู้ทำละเมิดทุกวิถีทาง จึงจะเป็นการชอบและจักได้ชื่อว่าเป็นผู้อุปถัมภ์เชิดชูพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง ทั้งนี้ เพราะทางฝ่ายสงฆ์ท่านไม่มีเครื่องมือที่จะบ้องกันรักษา คือไม่มีเจ้าหน้าที่ไว้คอยสำรวจตรวจตราได้ทั่วถึง

๓. ตามมติคณะสังฆมนตรีซึ่งขอความอุปถัมภ์รัฐบาลในเรื่องนี้ เห็นควรให้ความอุปถัมภ์ทั้งสองประการคือ

๑. การที่พระภิกษุจะสมัครสอบแข่งขันเข้ารับราชการ หรืองานอาชีพใด ๆ ที่เกี่ยวกับราชการ ห้ามทางราชการรับสมัคร เพราะแม้จะไม่มีกฎหมายห้าม แต่มีประกาศของคณะสงฆ์ห้าม ซึ่งเป็นการถวายความอุปการะส่งเสริมคณะสงฆ์

๒. ทางราชการจะสั่งการใด ๆ อันเกี่ยวกับการปฏิบัติของภิกษุสงฆ์สามเณรแล้วให้หารือไปยังคณะสงฆ์ (ผ่านกรมการศาสนา) ก่อน

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๐๑ ลงมติเห็นชอบด้วยตามที่กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารเสนอ และอนุมัติให้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไปได้"

ส่วนประกาศของคณะสงฆ์ที่มติคณะรัฐมนตรีอ้างถึงนั้น มีข้อความดังนี้

ประกาศห้ามภิกษุสามเณร

ไม่ให้เข้าสอบแข่งขันเพื่อรับราชการ และการอาชีพอย่างคฤหัสถ์

ตั้งแต่ ก.พ. ยอมให้รับเทียบวิทยฐานะของเปรียญ ๖ ประโยค เสมอด้วยประโยคมัธยมบริบูรณ์ของกระทรวงธรรมการ มีภิกษุบางรูปสมัครเข้าสอบแข่งขันเพื่อรับราชการและการอาชีพอย่างอื่นเป็นเหตุให้พุทธบริษัทติเตียน ขอให้คณะสงฆ์พิจารณา และบ้องกัน

มหาเถรสมาคมประชุมเห็นพร้อมกันว่า ไม่สมควรแก่บรรพชิต ควรให้งดเสีย เพราะฉะนั้น จึงประกาศห้ามไม่ให้พระภิกษุสามเณรเข้าสอบแข่งขันเพื่อรับราชการและการอาชีพอย่างอื่นอย่างคฤหัสถ์ ตั้งแต่บัดนี้ไป ถ้าภิกษุสามเณรฝ่าฝืนข้อห้ามนี้ ให้เจ้าอาวาสลงทัณฑกรรม หรือยกพาชนียกรรมตามสมควรแก่โทษ

ประกาศตั้งแต่วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๙

(ลงนาม) สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

บัญชาการคณะสงฆ์แทนพระองค์สมเด็จพระสังฆราช

ต่อมา มีส่วนราชการหารือ ก.พ. ว่า ข้าราชการของส่วนราชการดังกล่าว ซึ่งลาอุปสมบทชั่วคราวประสงค์จะสมัครสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นและสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรีจะมีสิทธิสมัครสอบหรือไม่ เพราะมติคณะรัฐมนตรีห้ามทางราชการรับสมัครพระภิกษุสงฆ์สอบแข่งขันเข้ารับราชการ แต่ไม่ได้พูดถึงกรณีพระภิกษุสงฆ์ที่เป็นข้าราชการอยู่แล้ว ก.พ. จึงได้หารือเรื่องนี้ไปยังคณะสงฆ์ (ผ่านกรมการศาสนา) ตามมติคณะรัฐมนตรี ได้รับคำตอบจากกรมการศาสนาว่า มหาเถรสมาคมได้มีมติเกี่ยวกับเรื่องเช่นนี้ไว้ว่า การสอบแข่งขันหรือคัดเลือกเพื่อเข้ารับราชการก็ดี การสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นก็ดีเป็นการไม่ชอบด้วยจารีตของสงฆ์ และห้ามมิให้พระภิกษุกระทำการดังกล่าว ก.พ. จึงได้พิจารณาลงมติปรากฏตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๙๐๔/ว. ๙ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๐ เรื่อง พระภิกษุสมัครสอบเลื่อนชั้น ว่า

"ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว เห็นว่าโดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติตามหนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรี ฝ่ายบริหารที่ น.ว. ๘๙/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๐๑ ห้ามมิให้ทางราชการรับสมัครพระภิกษุที่สมัครสอบแข่งขันเข้ารับราชการ และโดยที่มหาเถรสมาคมได้มีมติห้ามมิให้พระภิกษุสามเณร เข้าสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกเพื่อเข้ารับราชการ ตลอดจนเข้าสอบเพื่อเลื่อนชั้นข้าราชการด้วย ดังนั้นทางราชการจึงไม่อาจรับสมัครข้าราชการซึ่งอยู่ในระหว่างลาอุปสมบทชั่วคราวที่สมัครสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกเข้ารับราชการ หรือสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นข้าราชการ"

ตามมติคณะรัฐมนตรีและมติ ก.พ. ดังกล่าวนี้เห็นได้ว่าทางราชการไม่อาจรับสมัครพระภิกษุที่สมัครสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกเพื่อเข้ารับราชการ และไม่อาจอนุญาตให้บุคคลธรรมดาที่ได้สมัครสอบไว้แล้ว แต่ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุเป็นการชั่วคราวเข้าสอบหากยังครองจีวรอยู่ในวันสอบ นอกจากนี้ พระภิกษุจะสมัครเข้าทำงานในองค์การรัฐวิสาหกิจก็ไม่ได้ เพราะประกาศของคณะสงฆ์ห้ามพระภิกษุ

สามเณรเข้าสอบแข่งขันเพื่อรับราชการ และการอาชีพอย่างอื่นอย่างคฤหัสถ์ และมติคณะรัฐมนตรี ห้ามทางราชการรับสมัครพระภิกษุที่สมัครสอบแข่งขัน เข้ารับราชการ หรืองานอาชีพใด ๆ ที่เกี่ยวกับราชการ

ถาม (๓) ถ้าในกรณีบุคคลตามข้อ (๒) เข้าสอบ และสอบได้แล้ว ต่อมา ขณะเรียกบรรจุนั้น ได้เป็นบุคคลธรรมดาแล้วจะดำเนินการบรรจุ และแต่งตั้งได้หรือไม่ประการใด

ตอบ ผู้สอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกเพื่อเข้ารับราชการได้ จะหมดสิทธิที่จะได้รับการบรรจุก็ต่อเมื่อปรากฏว่าขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยไม่ได้รับการยกเว้นตามความในมาตรา ๔๕ หรือขาดพื้นความรู้ตามมาตรา ๔๗ อยู่ก่อนหรือภายหลังการสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือก ซึ่งมาตรา ๔๔ ก็มิได้บัญญัติว่า การเป็นพระภิกษุขณะสอบนั้นทำให้ขาดคุณสมบัติ อย่างไรก็ดี มาตร ๔๔ (๖) กำหนดคุณสมบัติไว้ว่า ต้อง "ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี" กรณีจึงมีบัญหาว่า การที่พระภิกษุ ผ่านประกาศของมหาเถรสมาคม เข้าสอบแข่งขันเพื่อรับราชการนั้น จะทำให้เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีหรือไม่ หากถือได้ว่าเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีแล้ว ส่วนราชการก็ไม่อาจดำเนินการบรรจุได้ ซึ่งเรื่องนี้ ก.พ. ยังไม่เคยตีความไว้ แต่กรณีน่าจะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงตามพฤติการณ์เป็นราย ๆ ไป อย่างไรก็ดีแม้จะถือได้ว่า กรณีเช่นนี้ เป็นการบกพร่องในศีลธรรมอันดีแล้ว ก.พ. ก็อาจพิจารณายกเว้นกรณีขาดคุณสมบัติได้ตามนัยมาตรา ๔๕

ถาม (๔) ถ้าบุคคลตามข้อ ๒ และข้อ ๓ ได้รับการบรรจุแล้ว ถ้ามีผู้ร้องเรียนว่าขาดคุณสมบัติเพราะไม่มีสิทธิสอบ และไม่มีสิทธิรับการบรรจุด้วย จะรับพิจารณาได้หรือไม่เพียงใด ถ้ารับพิจารณาได้ ควรจะปฏิบัติอย่างใด

ตอบ ผู้ตอบบัญหานี้เห็นว่า ในข้อกฎหมายการเป็นพระภิกษุสงฆ์ในขณะสอบไม่ทำให้ขาดคุณสมบัติที่จะเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ เดิม ก.พ. จึงได้มีมติว่า พระภิกษุสงฆ์มีสิทธิสมัครสอบแข่งขันเข้ารับราชการได้ ในเมื่อมีพื้นความรู้ตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. และมีคุณสมบัติตามความในมาตรา ๔๔ หรือได้รับการยกเว้นตามความใน

มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งมติคณะรัฐมนตรี ก็พูดไว้แล้วว่า ไม่มีกฎหมายห้ามมิให้พระภิกษุสมัครสอบแข่งขันเพื่อเข้ารับราชการ แต่เพื่อเป็นการถวายความอุปการะส่งเสริมคณะสงฆ์ คณะรัฐมนตรีจึงห้ามทางราชการรับสมัคร ผู้ตอบปัญหานี้จึงยังมองไม่เห็นว่า จะรับฟังว่าขาดคุณสมบัติเพราะไม่มีสิทธิสอบได้อย่างไร

สำหรับปัญหาว่าไม่มีสิทธิได้รับการบรรจุนั้น เห็นว่าน่าจะขึ้นอยู่กับการตีความว่า จะเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีหรือไม่ดังได้กล่าวแล้ว ซึ่งน่าจะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงตามพฤติการณ์เป็นราย ๆ ไป เพราะอาจมีกรณีที่นาย ก. ขณะเป็นบุคคลธรรมดา ได้สมัครสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาไว้ แต่ก่อนการสอบ บิดาของนาย ก. ถึงแก่กรรม นาย ก. ต้องการแสดงความกตเวทีต่อผู้บังเกิดเกล้า จึงได้ทำพิธีบวชหน้าศพ ก็พอดีถึงกำหนดวันสอบ พระภิกษุ ก. ได้เข้าสอบและสอบได้ และได้ลาสิกขาก่อนวันบรรจุ กรณีเช่นนี้ ผู้ตอบปัญหายังไม่สนิทใจว่านาย ก. จะเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีอันจะทำให้หมดสิทธิที่จะได้รับการบรรจุ การจะนำเรื่องการผ่อผันประกาศของคณะสงฆ์ในขณะที่เป็นพระภิกษุซึ่งมีบทลงโทษต่างหากอยู่แล้ว มาใช้กับกรณีเมื่อเป็นคฤหัสถ์น่าจะมีขอบเขตบ้าง แต่ถ้าเป็นกรณีที่พระภิกษุ ก. น่าจะไม่เหมาะที่จะใช้กับสงฆ์ อาจเขียนเพียงว่าละเมิดพระวินัยอย่างร้ายแรงถึงขั้นปราชิก ได้ละเมิดวินัยสงฆ์ ซึ่งพฤติการณ์ดังกล่าวนี้เป็นที่รังเกียจของสังคม กรณีเช่นนี้ เห็นว่า น่าจะถือได้ว่านาย ก. เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี จึงไม่มีสิทธิที่จะได้รับการบรรจุ อย่างไรก็ดี โดยที่ทาง ก.พ. ยังไม่เคยตีความ ในเรื่องนี้ไว้ทางปฏิบัติที่ดีที่สุด น่าจะขอให้ส่วนราชการที่มีปัญหาเช่นว่านี้เกิดขึ้น หารือมายัง ก.พ.

ถาม (๕) ถ้าข้าราชการพลเรือนชั้นตรี ในส่วนราชการหนึ่งสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นเป็นชั้นโทได้ (กรณีขอปรับขยายอัตราเงินเดือนของตนเองให้เป็นชั้นสูงขึ้น) ต่อมา ได้ลาอุปสมบทเป็นพระภิกษุ (เป็นการชั่วคราว) เมื่อถึงลำดับจะได้รับการเลื่อนชั้นและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแล้ว ส่วนราชการนั้นจะดำเนินการสั่งเลื่อนชั้น และแต่งตั้งได้หรือไม่อย่างใด

ตอบ มาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการเลื่อนข้าราชการพลเรือนชั้นตรีเป็นชั้นโทไว้ว่า "เมื่อปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา แล้วแต่กรณี เห็นว่าข้าราชการพลเรือนผู้สอบคัดเลือกได้ผู้ใดมีความประพฤติ ความรู้ และความสามารถที่จะเลื่อนเป็นชั้นโทได้ .....ให้เสนอชื่อผู้นั้นไปยัง อ.ก.พ. กระทรวงเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงอนุมัติแล้ว ให้เจ้ากระทรวงสั่งเลื่อนชั้นต่อไป"

เห็นได้ว่า กฎหมายมิได้บัญญัติห้ามไว้ แต่ในการปฏิบัติ พระภิกษุรูปนั้นน่าจะต้องลาสิกขาบทก่อน เพราะจะสั่งเลื่อนชั้นและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในขณะที่ยังครองจีวรอยู่นั้น จะเป็นการขัดกับจารีตของสงฆ์ ทางคณะสงฆ์คงจะขอให้สละสมณเพศก่อน

ถาม (๖) กรณีที่ทางราชการห้ามพระภิกษุ และสามเณรเข้าสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกแล้ว ข้อห้ามดังกล่าวนั้นจะรวมความถึง ห้ามพระหรือนักบวชในศาสนาอื่น เช่นศาสนาอิสลามหรือแคธอลิคด้วยหรือไม่ ถ้าไม่รวมแล้วจะถือว่าเป็นการตัดสิทธิพระภิกษุสามเณรในพระพุทธศาสนาหรือไม่ประการใด

ตอบ มติคณะรัฐมนตรีไม่รวมถึงนักบวชในศาสนาอื่น เพราะพูดไว้อย่างชัดแจ้งแล้วว่าเป็นการถวายความอุปการะส่งเสริมคณะสงฆ์

สำหรับปัญหาว่าจะเป็นการตัดสิทธิพระภิกษุสามเณรในพุทธศาสนาหรือไม่นั้น เห็นว่าไม่ใช่เป็นการตัดสิทธิ เพราะเมื่อจะพูดถึงสิทธิ ก็ควรจะได้คำนึงถึงหน้าที่ด้วย มาตรา ๑๘ แห่ง พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ บัญญัติให้มหาเถรสมาคมมีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย เพื่อการนี้ให้มีอำนาจตรากฎมหาเถรสมาคม ออกข้อบังคับ วางระเบียบหรือออกคำสั่งโดยไม่ขัดกับกฎหมาย และพระธรรมวินัยใช้บังคับได้ และเมื่อมหาเถรสมาคมห้ามพระภิกษุสามเณรเข้าสอบแข่งขันเพื่อเข้ารับราชการ พระภิกษุสามเณรก็มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามอยู่แล้ว แม้คณะรัฐมนตรีจะไม่สั่งห้ามทางราชการรับสมัคร

ปัญหาเกี่ยวกับงานคลัง

ผู้ตอบ จาก กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง :

วิเชียร	ไม้เรียง	รองอธิบดี	เฉลิมชัย	วสินนท์	นิติกรพิเศษ
สนิท	เกษะศิริ	เลขานุการกรม	ประภัสร์	พุทธรังษี	หัวหน้าแผนกการเจ้าหน้าที่
		วิรัติ สุวรรณหัต	นิติกรโท		กองบำเหน็จบำนาญ

ตอบสมาชิกเลขที่ ๖๙๑

ถาม ตามประกาศใช้กฎอัยการศึกโดยให้ข้าราชการประจำปฏิบัติหน้าที่อยู่เขตที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึก ให้นับเวลาราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ ในระหว่างนั้นเป็นทวีคูณได้ ขอเรียนถามว่า การเริ่มนับเวลาทวีคูณนั้น เริ่มนับตั้งแต่ วัน เดือน ปี ถึง วัน เดือน ปี ใด

ตอบ ครั้งที่ ๑ ประกาศใช้กฎอัยการศึกในเขตจังหวัด พระนคร—ธนบุรี มีสิทธิได้นับเวลาทวีคูณตั้งแต่ ๓๐ มิถุนายน ๒๔๙๔ ถึง ๕ กันยายน ๒๔๙๔ เป็นเวลา ๒ เดือน ๖ วัน

ครั้งที่ ๒ ประกาศใช้ทั่วราชอาณาจักร ต่อมาเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๐ ได้ประกาศยกเลิกบางจังหวัดคงมีสิทธิได้นับเวลาทวีคูณเฉพาะตอนนี้ ตั้งแต่ ๑๗ กันยายน ๒๕๐๐ ถึง ๓ ตุลาคม ๒๕๐๐ เป็นเวลา ๑๗ วัน และคงเหลือที่ประกาศใช้กฎอัยการศึกต่อไปอีก ๒๖ จังหวัด สำหรับ ๒๖ จังหวัดนี้ มีสิทธิได้นับเวลาทวีคูณตั้งแต่ ๑๗ กันยายน ๒๕๐๐ ถึง ๙ มกราคม ๒๕๑๐ เป็นเวลา ๓ เดือน ๒๓ วัน

ครั้งที่ ๓ ประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร มีสิทธิได้นับเวลาทวีคูณตั้งแต่ ๒๑ ตุลาคม ๒๔๐๑ ถึง ๒๘ ตุลาคม ๒๕๐๘ เป็นเวลา ๗ ปี ๙ วัน

ตอบสมาชิกจังหวัดตราด

ถาม (๑) ปลัดอำเภอตรี ข้าราชการพลเรือนวิสามัญทดลองปฏิบัติราชการ มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่ เพราะอะไร

(๒) ถ้าหากบรรจุจากอำเภอหนึ่ง และมีคำสั่งให้ย้ายไปทดลองปฏิบัติราชการอีกอำเภอหนึ่ง คนละจังหวัด มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่ เพราะตามข้อเท็จจริงไม่มีบ้านพักของทางราชการ หรือญาติพี่น้องพอที่จะพักอาศัยได้ ต้องเช่าบ้านอยู่

(๓) ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านราชการ พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๕ ข้าราชการต่อไปนี้ ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

อนุ ๖ ข้าราชการวิสามัญซึ่งทางราชการแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นการชั่วคราว เว้นแต่ในกรณีแต่งตั้งนั้นต้องการบุคคลผู้มีคุณวุฒิพิเศษและกระทรวงการคลังเห็นสมควรให้ได้รับค่าเช่าบ้าน

ตามวรรคแรกของอนุ ๖ นั้น ปลัดอำเภอตรี ข้าราชชการวิสามัญทดลองปฏิบัติราชการ เป็นไปตามความหมายดังกล่าวหรือไม่

ตอบ ปัญหาทั้ง ๓ ข้อนี้ อยู่ในประเด็นที่ว่า ข้าราการพลเรือนวิสามัญชั่วคราว เมื่อทดลองให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตามนัยมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ จะมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านหรือไม่ ปัญหานี้กรมบัญชีกลางเคยตีความไว้ว่า "ข้าราชการวิสามัญชั่วคราวทดลองปฏิบัติหน้าที่ ยังไม่มีสภาพเป็นข้าราชการสามัญ เพราะการทดลองปรากฏว่า ไม่มีความรู้ความสามารถหรือมีความประพฤติไม่ดี ไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญจึงไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน เพราะต้องห้ามตามมาตรา ๕ (๖) แห่งพระราชกฤษฎีกาที่กล่าวข้างต้น (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านราชการ พ.ศ. ๒๔๘๓..... ผู้ตอบ) นอกจากข้าราชการวิสามัญ ผู้นั้นจะเป็นผู้มีคุณวุฒิพิเศษ ซึ่งอาจขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังให้มีสิทธิได้รับเงินค่าเช่าบ้าน เป็นกรณีพิเศษเป็นราย ๆ ไป

อย่างไรก็ดี การบรรจุข้าราชการพลเรือนวิสามัญ เพื่อทดลองปฏิบัติหน้าที่ในหลักการก็ไม่ควรมีการโยกย้ายให้ไปปฏิบัติที่อื่นในระหว่างยังทดลองปฏิบัติหน้าที่

อยู่ นอกจากจะเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของราชการ

ถาม (๔) ถ้าเบิกค่าเช่าบ้านตอนเป็นวิสามัญไม่ได้ จะมีสิทธิเบิกย้อนหลังเมื่อเป็นสามัญแล้วได้หรือไม่ หรือจะเบิกได้นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นสามัญแล้วเท่านั้น

ตอบ เมื่อถือว่าข้าราชการวิสามัญทดลองปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวไม่มีสิทธิที่จะได้รับค่าเช่าบ้านในระหว่างทดลองอยู่แล้ว จึงไม่มีสิทธิเบิกย้อนหลังได้

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๔๖๙

ถาม (๑) ข้าราชการชั้นจัตวา เงินเดือน ๑,๐๐๐ บาท ได้รับคำสั่งให้ย้ายไปรับราชการต่างจังหวัด ซึ่งการเดินทางจะต้องค้างคืนในรถไฟ ตั้งแต่ ๒๑.๐๐ ถึง๐๗.๐๐ น. ของวันใหม่ จะโดยสารรถด่วนชั้น ๒ ได้หรือไม่ (ไม่ใช่รถชั้น ๒ นั่ง นอน) แต่เป็นรถด่วนชั้น ๒ ธรรมดาซึ่งเป็นชั้นต่ำสุด

ตอบ ได้ครับ

ถาม (๒) ถ้าผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาตให้ไปรถด่วนชั้น ๒ แต่บังคับให้ไปรถเร็ว จะมีอำนาจและสิทธิบังคับผู้ใต้บังคับบัญชาหรือไม่

ตอบ ไม่สมควรครับ เพราะเป็นสิทธิของท่าน

ข้อความคลาดเคลื่อน ในการตอบปัญหาสมาชิกเลขที่ ๒๔๖๘

ตามที่ได้ตอบปัญหาของท่านเกี่ยวกับการเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และน้ำมันหล่อลื่นในการเดินทางไปราชการว่า การเบิกค่าน้ำมันได้นั้นเป็นการชดเชยค่าพาหนะให้ จึงเบิกจ่ายในหมวดค่าใช้สอยได้นั้น ขอแก้เป็นว่า จะต้องเบิกจ่ายค่าน้ำมันในหมวดค่าวัสดุ เพราะน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นวัสดุตามคู่มือจำแนกงบประมาณรายจ่ายของสำนักงบประมาณ จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าใจตามนี้ และขออภัยในการคลาดเคลื่อนครั้งนี้ด้วย

กฎหมายและระเบียบใหม่

มีกฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจประกาศใช้ดังนี้

๑. การเลื่อนขั้นค่าจ้างลูกจ้างประจำของส่วนราชการเป็นกรณีพิเศษ

๒. เทียบประกาศนียบัตรของวิทยาลัยพณิชยการพระนคร และโรงเรียนช่างกลพระนคร เหนือเท่ากับประกาศนียบัตรของวิทยาลัยเทคนิค

๓. การแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น

๔. การแบ่งส่วนราชการ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตร พ.ศ. ๒๕๑๔

๕. การแบ่งส่วนราชการกระทรวงการต่างประเทศ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๔

๖. การแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๔

๗. การแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๔

๘. กำหนดอัตราเงินเดือน กำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ วิธีคัดเลือก วิธีสอบคัดเลือก การบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๔

ที่ สร. ๐๓๐๒/ ว. ๑๐๔๔๕ สำนักงบประมาณ

๒๓ สิงหาคม ๒๕๑๔

เรื่อง การเลื่อนขั้นค่าจ้างลูกจ้างประจำของส่วนราชการเป็นกรณีพิเศษ (๒ ขั้น)

เรียน เวียนกระทรวงทบวงกรม

อ้างถึง หนังสือสำนักงบประมาณที่ สร. ๐๓๐๑/ ว. ๑๐๔๐๑ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๑๓

ตามที่สำนักงบประมาณได้เรียนชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติในการเลื่อนขั้นค่าจ้างลูกจ้างประจำของส่วนราชการเป็นกรณีพิเศษ (๒ ขั้น) ไว้เป็นทางปฏิบัติ รวม ๗ ข้อ ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

บัดนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ สร. ๐๔๐๑/ ว. ๕๒ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๑๔ และที่ สร. ๐๔๐๑/ ว. ๕๕ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๑๔ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการเป็นกรณีพิเศษเพิ่มเติม

เพื่อให้สอดคล้องกับนัยแห่งมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว สำนักงบประมาณจึงเห็นควรแก้ไขและเพิ่มเติมการปฏิบัติในการเลื่อนขั้นค่าจ้างลูกจ้างประจำของส่วนราชการเป็นกรณีพิเศษ (๒ ขั้น) ตามหนังสือที่อ้างถึงแล้ว นั้น เป็นดังนี้

๑. ให้เพิ่มความดังต่อไปนี้เป็น ๒.๔ ของข้อ ๒ ในหลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นค่าจ้างลูกจ้างประจำของส่วนราชการเป็นกรณีพิเศษ (๒ ขั้น)

"๒.๔ ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาเลื่อนขั้นค่าจ้างลูกจ้างประจำของส่วนราชการเป็นกรณีพิเศษ (๒ ขั้น) นำเงินที่ไม่ได้ใช้เลื่อนขั้นค่าจ้างลูกจ้างประจำซึ่งอาจ เลื่อนขั้น ได้ตามหลักเกณฑ์การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำ ไปเลื่อนค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างประจำเป็นกรณีพิเศษในกลุ่มอัตราส่วนเดียวกันเพิ่มขึ้นได้ตามเงื่อนไข ดังนี้

๒.๔.๑ จำนวนลูกจ้างประจำที่จะได้เลื่อนขั้นค่าจ้างเป็นกรณีพิเศษ (๒ ขั้น) ตามที่อนุมัติให้ผู้มีอำนาจพิจารณาเลื่อนค่าจ้างเพิ่มขึ้นได้นั้น จะเพิ่มได้อีกเพียงไม่เกินหนึ่งเท่าของจำนวนอัตราส่วนเดิม

๒.๔.๒ เงินในกรณีนี้ให้ใช้เลื่อนได้แต่เฉพาะสำหรับลูกจ้างประจำในกลุ่มอัตราส่วนเดียวกันเท่านั้น (คือถ้าคัดมาจากลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างเดือนละ ๑,๘๐๐ บาท ลงมา ก็ต้องนำไปเลื่อนให้แก่ลูกจ้างเดือนละ ๑,๘๐๐ บาทลงมา)"

๒. แก้ไขหลักเกณฑ์การเลื่อนเงินค่าจ้างลูกจ้างประจำของส่วนราชการเป็นกรณีพิเศษ (๒ ขั้น) ข้อ ๔ เสียใหม่ เป็นดังนี้

"๔. จำนวนลูกจ้างประจำให้ถือตามจำนวนที่มีตัวปฏิบัติงานอยู่ในวันที่ ๑ กรกฎาคม ก่อนปีงบประมาณที่มีการเลื่อนขั้นค่าจ้างประจำ และการคิดจำนวนลูกจ้างประจำตามอัตราส่วนดังกล่าว ถ้ามีเศษถึงครึ่งให้ปัดขึ้นเป็นจำนวนเต็ม ถ้าไม่ถึงครึ่งให้ปัดทิ้ง เว้นแต่ในกรณีลูกจ้างประจำได้รับค่าจ้างเดือนละ ๕,๐๐๐ บาทลงมา ถ้ากรมใดมีลูกจ้างประจำจำนวนน้อยคนซึ่งถ้าปัดเศษทิ้งแล้วจะไม่ได้รับการเลื่อนเงินค่าจ้างเป็นกรณีพิเศษ (๒ ขั้น) แม้แต่คนเดียว ก็ให้เลื่อนได้ ๑ คน"

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

พลโท ชาญ อังศุโชติ

(ชาญ อังศุโชติ)

ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

กองวิทยาและกฎหมายการคลัง.

(สำเนา)

ที่ สร ๐๕๐๓/ว.๕ สำนักงาน ก พ.

๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

เรื่อง เทียบประกาศนียบัตรของวิทยาลัยพณิชยการพระนคร และ โรงเรียนช่างกลพระนครเหนือ เท่ากับประกาศนียบัตรของวิทยาลัยเทคนิค

เรียน เวียนกระทรวงทบวงกรม

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเห็นว่า ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะบริหารธุรกิจ ของวิทยาลัยพณิชยการพระนคร และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนก TooL and Die Making ของโรงเรียนช่างกลพระนครเหนือ มีระดับการศึกษาเท่ากับประกาศนียบัตรวิทยาลัยเทคนิค จึงให้เทียบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะบริหารธุรกิจ ของวิทยาลัยพณิชยการพระนคร และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนก Tool and Die Making ของโรงเรียนช่างกลพระนครเหนือ เท่ากับประกาศนียบัตรวิทยาลัยเทคนิค ตามข้อ ๓ (๑๑) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๕ (พ.ศ. ๒๔๕๗) ซึ่งอาจบรรจุผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้น ๑,๐๐๐ บาท

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และโปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) จินดา ณ สงขลา

(พันเอก จินดา ณ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

กองวิชาการ

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง การแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ด้วยสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๐๓ เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๐๓ พิจารณาเห็นสมควรให้จัดตั้ง คณะพยาบาลศาสตร์ขึ้น ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหาร สภาการศึกษาแห่งชาติ ในคราวการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๐๔ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๐๔ แล้ว

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๐๗ สำนักนายกรัฐมนตรีออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๓

ข้อ ๒ ให้มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีส่วนราชการดังนี้

(๑) สำนักงานอธิการบดี

(๒) คณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์

(๓) คณะเกษตรศาสตร์

(๔) คณะวิศวกรรมศาสตร์

(๕) คณะศึกษาศาสตร์

(๖) คณะพยาบาลศาสตร์

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๔ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๑๔

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๘๑ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๑๔

พระราชกฤษฎีกา
แบ่งส่วนราชการ
การส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตร
พ.ศ. ๒๕๑๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔
เป็นปีที่ ๒๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรเสียใหม่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๕๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตร พ.ศ. ๒๕๑๔"

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ การส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๐

มาตรา ๔ ให้แบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตร ดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ
   (๑) แผนกสารบรรณ
   (๒) แผนกแผนงานและประเมินผล
๒. กองการเจ้าหน้าที่
๓. กองคลัง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
   (๑) แผนกเงิน
   (๒) แผนกบัญชี
   (๓) แผนกพัสดุ
๔. กองส่งเสริมพืชพันธุ์
๕. กองเกษตรสัมพันธ์
๖. กองป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

๑. สำนักงานเกษตรจังหวัด

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอ

มาตรา ๕ ในรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแบ่งส่วนราชการในกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรเสียใหม่ เพื่อให้บังเกิดผลดีมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการยิ่งขึ้น จึงต้องตราพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตร ขึ้นไว้

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๕๐ วันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔

พระราชกฤษฎีกา
แบ่งส่วนราชการกระทรวงการต่างประเทศ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๑๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔

เป็นปีที่ ๒๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๐๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกระทรวงการต่างประเทศ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๔"

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการกระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความต่อไปแทน

มาตรา ๕ ให้แบ่งส่วนราชการกรมการเมือง กระทรวงการต่างประเทศ ดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม

๒. กองยุโรป

๓. กองอเมริกา

๔. กองเอเชียตะวันออก

๕. กองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๖. กองเอเชียใต้และตะวันตก

๗. กองแอฟริกาและประเทศกลุ่มอาหรับ

มาตรา ๖ ให้แบ่งส่วนราชการกรมพิธีการทูต กระทรวงการต่างประเทศ ดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม

๒. กองแบบพิธี

๓. กองรับรอง

๔. กองเอกสิทธิการทูต

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแบ่งส่วนราชการในกรมการเมือง และกรมพิธีการทูตกระทรวงการต่างประเทศเสียใหม่ เพื่อให้บังเกิดผลดีมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการยิ่งขึ้น จึงต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้ขึ้นเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกระทรวงการต่างประเทศขึ้นไว้

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘๒ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๑๐

พระราชกฤษฎีกา
แบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรธรณี
กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๑๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๑๙

เป็นปีที่ ๒๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติเสียใหม่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๙

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๙

มาตรา ๔ ให้แบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติดังนี้

ก. แบ่งการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ

(๒) แผนกเจ้าหน้าที่

๒. กองคลัง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกเงิน

(๒) แผนกบัญชี

(๓) แผนกพัสดุ

๑. กองเชื้อเพลิงธรรมชาติ
๔. กองธรณีวิทยา
๕. กองเศรษฐธรณีวิทยา
๖. กองรังวัด
๗. กองสัมปทาน
๘. กองช่าง
๙. กองการเหมืองแร่
๑๐. กองโลหกรรม
๑๑. กองน้ำบาดาล
๑๒. กองเศรษฐกิจและเผยแพร่
๑๓. สำนักงานทรัพยากรธรณีเขต

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

สำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัด

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแบ่งส่วนราชการในกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติเสียใหม่ เพื่อให้บังเกิดผลดีมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการยิ่งขึ้น จึงต้องตราพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ขึ้นไว้

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๘ ตอน ๘๒ วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๐๔

พระราชกฤษฎีกา
แบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๑๔

ภูมิพลอดุยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔

เป็นวันที่ ๒๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เสียใหม่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๙ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๔"

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน ๕ ของมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"๕. กองอาสารักษาดินแดน แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกกำลังพล

(๒) แผนกแผนการข่าว

(๓) แผนกส่งกำลังบำรุง"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือโดยที่เป็นการสมควรแบ่งส่วนราชการในกองอาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เสียใหม่ เพื่อให้บังเกิดผลดีมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการยิ่งขึ้น จึงต้องตราพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ขึ้นไว้

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๘๒ เล่มที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๑๔

พระราชกฤษฎีกา
กำหนดอัตราเงินเดือน กำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ วิธีคัดเลือก วิธีสอบคัดเลือก การบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง และการออกจากราชการ ของข้าราชการตำรวจ (ฉบับที่ ๖)
พ.ศ. ๒๕๑๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๑๔

เป็นปีที่ ๒๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดอัตราเงินเดือน กำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ วิธีคัดเลือก วิธีสอบคัดเลือก การบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกับมาตรา ๒๔ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราเงินเดือน กำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ วิธีคัดเลือก วิธีสอบคัดเลือก การบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๔"

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ ทวิ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราเงินเดือน กำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ วิธีคัดเลือก วิธีสอบคัดเลือก การบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๐๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราเงินเดือน กำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ วิธีการคัดเลือก วิธีสอบคัดเลือก การบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๒ ทวิ ผู้ได้ประกาศนียบัตรจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาต่อจากประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญหรือเทียบเท่าอีกสี่ปี และ ก.พ.ได้อนุมัติแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรืออธิบดีกรมตำรวจซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อาจคัดเลือกบรรจุเป็นข้าราชการ

ตำรวจประเภทที่มียศชั้นสัญญาบัตรในอัตราเงินเดือนร้อยตำรวจตรี ขั้น ๘๕๐ และให้ได้รับเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนเดือนละ ๔๐๐ บาทได้"

มาตรา ๔ ผู้ได้รับประกาศนียบัตรจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจดังกล่าวในมาตรา ๑๒ ทวิ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราเงินเดือน กำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ วิธีคัดเลือก วิธีสอบคัดเลือก การบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๐๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกานี้ และได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการตำรวจแล้ว ถ้าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้รับอัตราเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนรวมแล้วไม่ถึง ๑,๒๕๐ บาท ก็ให้ได้รับเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนเพิ่มขึ้น ซึ่งเมื่อรวมอัตราเงินเดือนแล้วไม่เกิน ๑,๒๕๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นต้นไป ทั้งนี้ ให้ปรับก่อนเลื่อนเงินเดือนตามปกติ

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้คือ เนื่องจากกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๖๒๒ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ข้อ ๖ (๒) กำหนดว่าผู้ได้รับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพในต่างประเทศเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าสี่ปี จะบรรจุได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีอันดับ ๒ ขั้น ๑,๒๕๐ บาท และข้อ ๑๒ กำหนดเป็นบทเฉพาะกาลไว้ว่า ผู้ซึ่งได้รับการบรรจุเข้ารับราชการแล้วถ้าปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๓ ยังไม่ได้รับเงินเดือนตามที่กล่าวนั้น ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นต้นไป จึงสมควรกำหนดเวลาศึกษาต่อจากประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญหรือเทียบเท่าอีกสี่ปีได้รับเงินเดือนเท่ากับที่กล่าวมาแล้วด้วย ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับ กฎ ก.พ. ดังกล่าวจึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๙๒ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๑๔

สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก

โดย ชาลี เอี่ยมกระสินธุ์

เอเชีย

ลาว.....กองทหารรัฐบาลลาวเข้ายึดเมืองปากซองซึ่งเป็นเมืองสำคัญในบริเวณที่ราบสูงโบโลเวนส์กลับคืนได้จากฝ่ายคอมมิวนิสต์เมื่อ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๔ กองทหารเวียดนามเหนือได้ยึดครองเมืองปากซองไว้เป็นเวลา ๔ เดือนมาแล้ว ผู้บัญชาการทหารลาวเกรงว่าฝ่ายเวียดนามเหนือจะใช้เมืองปากซองเป็นศูนย์ลำเลียงสำหรับเส้นทางโฮจิมินห์ อันเป็นเส้นทางซึ่งตัดจากเวียดนามเหนือผ่านลาวไปยังเวียดนามใต้ กองทหารรัฐบาลลาวกลับยึดเมืองปากซองคืนได้จึงเป็นชัยชนะทางด้านจิตวิทยาอย่างสำคัญ.

เขมร.....นายพลอินทัม รองนายกรัฐมนตรีอันดับ ๑ ของเขมร และดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการมหาดไทยด้วยได้ถูกปลดจากตำแหน่งแล้วโดยคำสั่งของจอมพล ลอนนอล นายกรัฐมนตรี เมื่อ ๒๓ กันยายน เขาถูกกล่าวหาว่าไม่มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ นายพลอินทัม ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารเขตที่ ๑ ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ของเขมรก็ถูกถอดยศพลจัตวาในกองทัพบกด้วย นายพลอินทัมเคยดำรงตำแหน่งประธานสมัชชาแห่งชาติ และได้เลื่อนยศเป็นนายพลเมื่อต้นเดือนตุลาคมศกก่อน ในเมื่อเขาประกาศการสถาปนาประเทศเขมรเป็นสาธารณรัฐ อันเป็นการยุติการปกครองระบอบกษัตริย์ในเขมรซึ่งมีมาเป็นเวลากว่า ๑,๐๐๐ ปี

เวียดนามเหนือ.....เครื่องบินรบของสหรัฐมากกว่า ๒๕๐ เครื่องได้เข้าถล่มเวียดนามเหนือเมื่อ ๒๑ กันยายน ได้เผชิญการยิงต่อต้านจากปืนต่อสู้อากาศยานอย่างเบาบาง นับเป็นการโจมตีหนักที่สุดตั้งแต่ได้หยุดทิ้งระเบิดเวียดนามเหนือทางอากาศมาเป็นเวลาเกือบ ๓ ปี เป้าหมายที่ถูกโจมตีได้แก่ที่ตั้งปืนต่อสู้อากาศยาน ฐานจรวด คลังสัมภาระและแหล่งจอดรถบรรทุก การทิ้งระเบิดดำเนินไปประมาณ ๖ ชั่วโมง

เวียดนามใต้.....รัฐบาลเวียดนามใต้แถลงทางวิทยุและโทรทัศน์ว่า การเลือกตั้งประธานาธิบดีซึ่งจะมีในวันที่ ๓ ตุลาคม ศกนี้ จะมีขึ้นตามกำหนดทั้ง ๆ ที่มีผู้คัดค้านเป็นจำนวนมาก และสภาสูงเวียดนามใต้ก็ได้ลงมติเรียกร้องให้ระงับการเลือกตั้งแต่มติสภาสูงไม่มีผลบังคับใช้ทางกฎหมาย ศาลสูงของเวียดนามใต้เท่านั้นที่มีอำนาจสั่งระงับการออกเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีได้.

จีนคอมมิวนิสต์.....เมาเซตุง ประธานพรรคคอมมิวนิสต์จีน จอมพลลินเปียว รองประธานพรรคคอมมิวนิสต์จีน และ นายชูเอนไล นายกรัฐมนตรีจีนคอมมิวนิสต์ ได้ส่งสาส์นร่วมกันไปยังผู้นำของเวียดนามเหนือเมื่อ ๑ กันยายน เนื่องในโอกาสวันครบรอบแห่งการสถาปนาเวียดนามเหนือปีที่ ๒๖ ผู้นำชั้นสูงของจีนคอมมิวนิสต์ดังกล่าวให้คำมั่นครั้งใหม่แก่เวียดนามเหนือว่าจะให้ความสนับสนุนช่วยเหลือเต็มที่แก่ประชาชนเวียดนามและประชาชนในภาคพื้นอินโดจีนในการสู้รบต่อต้านสหรัฐจนได้รับชัยชนะ

อิยิปต์.....เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ประชาชนประมาณ ๑๔ ล้านคนที่มีสิทธิ์ออกเสียงประชามติในอิยิปต์ ซีเรีย และลิเบีย ได้ไปออกเสียงสนับสนุนการจัดตั้งสหพันธ์สาธารณรัฐอาหรับซึ่งประกอบด้วยประเทศทั้งสามเป็นสมาชิก ปรากฏว่าประชาชนอิยิปต์ออกเสียงสนับสนุนถึงร้อยละ ๙๙ ซีเรียร้อยละ ๙๖.๔ และลิเบียร้อยละ ๙๘ รัฐมนตรีมหาดไทยของอิยิปต์แถลงด้วยว่า นับแต่นี้ไป อิยิปต์จะมีชื่อเป็นทางราชการว่า "สหสาธารณรัฐอาหรับแห่งอิยิปต์" แทนชื่อเดิมว่า

"สหสาธารณรัฐอาหรับ" ซึ่งได้ตั้งขึ้นในเมื่ออียิปต์รวมกับซีเรีย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑

—ณ กรุงไคโรเมื่อ ๑๒ กันยายน ดร.มาหมุด เฟาซี นายกรัฐมนตรีอียิปต์ยื่นใบลาออกของคณะรัฐมนตรีอียิปต์ต่อ ประธานาธิบดีอันวาร์ ซาดัต อย่างเป็นทางการเพื่อแผ้วถางทางในการจัดตั้งคณะรัฐมนตรีชุดใหม่

—โฆษกทหารอียิปต์แถลงเมื่อ ๑๘ กันยายนว่า ฝูงบินขับไล่ทิ้งระเบิดแบบแฟนทอมของอิสราเอลโจมตีทิ้งระเบิดที่ตั้งจรวดของอียิปต์หลายแห่ง เครื่องบินแฟนทอมได้บินเฉียบเขตของอิสราเอลทางฝั่งตะวันออกของคลองสุเอซออกไป ๖ ไมล์ แถลงการณ์ของอียิปต์ อ้างว่าการโจมตีของอิสราเอลเป็นความพยายามที่จะแก้แค้นในกรณีที่เครื่องบินลำเลียงแบบ สตราโต ครุเซอร์ของอิสราเอลถูกอียิปต์ยิงตก ความตึงเครียดขั้นสุดขีดได้เข้าครอบงำตลอดสองฟากฝั่งคลองสุเอซยาว ๑๐๓ ไมล์ นับตั้งแต่สหรัฐได้ริเริ่มให้มีการหยุดยิงในคลองสุเอซซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๑๓ อนึ่งในวันเดียวกันนั้นเอง อิสราเอลกับอียิปต์ได้ยิงจรวดโต้ตอบข้ามคลองสุเอซ ทำให้การหยุดยิงมาเป็นเวลา ๑๓ เดือน ใกล้จะต้องเลิกล้มในที่สุด

ยุโรป

รัสเซีย.....ข่าวรอยเตอร์จากมอสโคว์เสนอข่าวสำนักสื่อข่าวทาสส์ของโซเวียตว่า คณะผู้แทนของเจ้าสีหนุออกเดินทางไปจากกรุงมอสโคว์แล้วเมื่อ ๑๐ กันยายน ภายหลังจากการเยี่ยมโซเวียตเป็นเวลา ๑๐ วัน คณะผู้แทนดังกล่าซึ่งมีนายพลดวงชัมออลเป็นหัวหน้า ได้พบเจรจากับนายคอนสตันติน เลขาธิการในอันดับรองของพรรคคอมมิวนิสต์โซเวียต และโซเวียตก็ยืนยันว่าจะให้ความช่วยเหลือขบวนการของเจ้าสีหนุต่อไป นับตั้งแต่เจ้าสีหนุถูกปลดจากตำแหน่งประมุขโดยคณะรัฐบาลใหม่ของเขมร เจ้าสีหนุก็ไปจัดตั้งรัฐบาลเขมรพลัดถิ่นขึ้นที่กรุงปักกิ่ง รัฐบาลโซเวียตยังหาได้รับรองรัฐบาลซึ่งเจ้าสีหนุจัดตั้งขึ้นแต่อย่างใดไม่

—นายครุสชอฟ อดีตนายกรัฐมนตรีโซเวียตถึงแก่กรรมเมื่อ ๑๑ กันยายน เนื่องจากโรคหัวใจวาย ขณะที่มีอายุ ๗๗ ปี เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยที่นายครุสชอฟดำรงตำแหน่งได้แก่ กรณีกบฏในอังการี ซึ่งขบวนรถถังของโซเวียตได้ปราบปรามลงอย่างราบคาบ เรื่องการเผชิญหน้ากับสหรัฐ เนื่องจากวิกฤติการณ์ในคิวบา และการขัดแย้งในด้านความคิดเห็นกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

—ยานอวกาศลูนา ๑๘ ของโซเวียตที่เดินทางไปดวงจันทร์โดยไม่มีมนุษย์ขับขี่นั้นได้ตกพินาศเสียแล้วบนพื้นผิวของดวงจันทร์ในบริเวณที่มีชื่อว่า "ทะเลแห่งความสมบูรณ์" ยานอวกาศลูนา ๑๘ ได้ถูกส่งขึ้นไปเมื่อ ๒ กันยายน และได้โคจรอยู่รอบ ๆ ดวงจันทร์ ๕๔ รอบก่อนที่จะตกลงบนดวงจันทร์ นับเป็นความพยายามทางอากาศครั้งสำคัญของโซเวียตหลังจากที่นักบินอวกาศของโซเวียต ๓ คนเสียชีวิต ขณะที่เดินทางกลับลงสู่โลกเมื่อเดือนมิถุนายนที่แล้ว หลังจากได้ทำลายสถิติการอยู่ในอวกาศเป็นเวลานานวันที่สุด

อังกฤษ.....เมื่อ ๒๔ กันยายน รัฐบาลอังกฤษสั่งขับไล่เจ้าหน้าที่ทางทูตของโซเวียตประจำอังกฤษถึง ๙๐ คน และอีก ๑๕ คนซึ่งกลับไปยังโซเวียตชั่วคราวก็ได้รับคำสั่งมิให้เดินทางกลับไปยังอังกฤษอีก จึงรวมทั้งสิ้นเป็น ๑๐๕ คน ทั้งนี้เป็นเหตุการณ์ซึ่งไม่เคยปรากฏมาแต่ก่อนในสัมพันธภาพทางทูตระหว่างอังกฤษกับโซเวียต นัยว่าเป็นด้วยเจ้าหน้าที่ทางทูตของโซเวียตคนหนึ่งที่แปรพักตร์ขอลี้ภัยอยู่ในอังกฤษเมื่อต้นเดือนนี้ได้เปิดเผยรายชื่อเจ้าหน้าที่ทางทูตโซเวียตคนอื่น ๆ ซึ่งกระทำจารกรรมสืบความลับต่างๆ อยู่ในอังกฤษ รวมทั้งความลับเกี่ยวกับการสร้างเครื่องบินโดยสารไอพ่นเร็วกว่าเสียงแบบ "คองคอร์ด" ซึ่งอังกฤษกับฝรั่งเศสร่วมกันสร้างด้วย ในการสั่งขับไล่ รัฐบาลอังกฤษระบุข้อกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ทางทูตของโซเวียตที่ถูกขับไล่นั้นล้วนแต่เป็นจารชน.

บรรณาธิการแถลง

ขออภัยต่อสมาชิก เนื่องจากความผิดพลาดมีตัวพิมพ์ผิดในวารสารฉบับเดือนกันยายน ๒๕๑๔ มากผิดปกติ และมีคำผิดที่ต้องขอแก้ดังนี้ หน้า ๒๒ บรรทัดที่ ๕ เกียรติภูมิของราช เสื่อมลง แก้เป็นเกียรติภูมิของข้าราชการเสื่อมลง หน้า ๕๘ บรรทัดที่ ๙ เจ้าหน้าที่กระทรวง พิจารณา แก้เป็น เจ้ากระทรวงพิจารณา และหน้า ๘๔ บรรทัดที่ ๔ สำนักงาน ก.พ. แก้เป็น สำนักงาน ก.ท.

มีสมาชิกอีกหลายท่านได้ถามเกี่ยวกับเรื่องการประดับเหรียญรัชดาภิเษก คือ

ถาม ตามที่ทางราชการได้สร้างเหรียญรัชดาภิเษก ซึ่งประชาชนและบุคคลทั่วไป สามารถใช้ประดับได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งใช้ประดับได้ตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๑๔ เป็นต้นไป นั้น แพรแถบดังกล่าว ถ้าจะนำไปประดับกับเครื่อง ราชอิสริยาภรณ์อื่น ๆ จะใช้ประดับอย่างไหนก่อนหลัง เช่น เหรียญงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ, เหรียญที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกา และ ทวีปยุโรป (เหรียญเสด็จนิวัตร) ขอได้โปรดลำดับให้ด้วย

ตอบ ใช้ประดับต่อจากเหรียญเสด็จนิวัตร

ขอขอบคุณผู้มีส่วนให้ความรู้ด้านวิชาการและประสบการณ์ในวารสารฉบับนี้คือ ดร. เกษม ศิริสัมพันธ์ พันตรี อรรถ วิชัยกุล พ.ต.ต. บัญชา เนตินันทน์ คุณวิเชียร เกตุสิงห์ คุณพลสิทธ์ หนูชูชัย และคุณยุทธนา บุญส่ง

ขอขอบคุณผู้มีอุปการะคุณคือ ธนาคารกรุงเทพ ฯ บริษัท บีโอเอซี บริษัทฮ่องกง บรรจุพัสดุ จำกัด โรงงานยาสูบ และห้างหุ้นส่วนจำกัดพยนต์บางกอก.